

VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

Ob 15-letnici Glasbene šole
v Murški Soboti

Jubilej uspehov

Glasbena šola v Murški Soboti slavi letos 15-letnico svojega uspešnega delovanja. Že takoj ob ustanovitvi šole — 1. marca 1946 — se je vpisalo na šolo 50 učencev, kar priča o tem, da se je naša mladina že takoj po osvoboditvi močno zanimala za glasbeno vzgojo. Šola pa v svojem dosedanjem delovanju ni samo iskala skritih talentov in jim omogočala nadaljnji študij na srednji glasbeni šoli ali celo na višjih glasbenih zavodih, marveč je usposabljala dijake predvsem za sodelovanje v domačih orkestrih in manjših ansamblih, brez katerih si danes skorajda ne moremo več zamisliti kulturnih prireditev. Slušatelje soboške glasbene šole najdemo tudi v mladinskih delovnih brigadah, na taborjenjih, v kolonijah, na izletih itd., povsod, kjer lahko z glasbo posredujejo poslušalcem obilo plemenitega razvedrila. Šola je s svojo prisotnostjo in aktivnostjo ves čas tudi uspešno širila krog obiskovalcev naših koncertnih prireditev. Vano ne zahajajo samo mladi iz mesta, marveč tudi s podeželja, celo iz daljnjih vasi. Največ dijakov imata oddelka za pihala in harmoniko, zato je pričakovati, da bodo ti učenci prav kmalu izboljšali tudi kakovost vaških glasbenih skupin.

V času od ustanovitve šole do šolskega leta 1960/61 se je povečalo število dijakov od 50 na 288. Število dijakov je zlasti poraslo, ko so predlanski priključili šoli tudi tečaj za harmoniko in poleg pouka klasičnih instrumentov uvedli še pouk za solopetje. Šola vzdržuje dobre stike tudi s starši in vsemi, ki se zanimajo za uspehe in napredek učencev. Vsako leto prireja interne nastope in javne produkcije. Lani je na 5 internih prireditvah sodelovalo 150 učencev. Poleg dveh javnih produkcij v gimnazijski telovadnici je šola priredila koncerte v Moščancih, Bogojini, na Tišini in Cankovi, v Kuzmi, pri Gradu, v Radencih, Beltincih, Lendavi, Ormožu in M. Soboti, razen tega pa je s svojimi gojenci uspešno sodelovala tudi na 16 prireditvah in proslavah, ki so jih priredile množične organizacije. Povsod so poleg okrog 40-članskega šolskega orkestra sodelovale tudi manjše skupine in posamezniki — solisti. Na 15 koncertih so nasteli nad 3000 poslušalcev. To dokaj prepričljivo dokazuje, da se šola pri svojem delovanju ni zaprla med svoje stene, marveč da skuša svoje dosežke na glasbenem področju v čim večji meri posredovati tudi prebivalstvu.

Glasbena šola v Murški Soboti pripravlja za proslavo 15-letnice svojega delovanja in v počastitev 20. obletnice ljudske revolucije za soboto, 25. marca slavnostni koncert, na katerem bo poleg manjših ansamblov in solistov nastopil tudi šolski orkester. Ljubiteljem glasbe bodo tokrat mladi glasbeniki spet posredovali dve uri užitka in pokazali, koliko so napredovali v jubilejnem letu svojega učnega zavoda.

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 23. marca do 2. apr.
Nestalno s pogostimi padavinami in hladno, v jasnih nočeh slana. Sneg do nižin je še zelo verjeten.

SEST MESECEV OD TEMELJEV DO PROIZVODNJE

V soboto popoldne so v Ljutomeru odprli nov obrat MTT Maribor. Vrednost proizvodnje že letos milijardo dinarjev.

Ob navzočnosti velikega števila prebivalstva so v soboto popoldne v Ljutomeru odprli nov obrat MTT Maribor. Slavnostne otvoritve sta se med ostalimi gosti udeležila tudi sekretar OK ZKS Ivan Ros in predsednik OSS Joško Slavič. Prireditve v novi delovni dvorani je odprl predsednik ObLO Ljutomer Tone Truden, ki je v svojem govoru omenil veliko pomembnost novega tekstilnega obrata. O gradnji je govoril predsednik gradbenega odbora Viktor Pintarič. Novi tekstilni obrat v Ljutomeru je bil zgrajen v rekordnem času šestih mesecev. Takšen uspeh je bilo moč doseči ob pomoči vseh prebivalcev ljutomerske občine, ki so pri gradnji pomagali s sredstvi in s prostovoljnimi delom.

Nova tovarna v Ljutomeru je izrednega pomena. Vrednost bruto proizvodnje se bo v industriji ljutomerske občine že letos povečala od ene milijarde na dve milijardi in 300 milijonov dinarjev. Od tega bodo samo v obratu MTT ustvarili preko milijardo dinarjev. V novem obratu je že nekaj časa v pogonu 68 stavev. Ko pa bo novi obrat popolnoma dogotovljen, bodo imeli 180 stavev, s katerimi bodo lahko letno izdelali dva do tri milijone metrov tekstilnega blaga. V ljutomerski občini je tudi dovolj delovne sile, zato vraščanje zaposlitve v novi tekstilni tovarni ne bo poseben problem. Novi obrat je opremljen s fluorescentno razsvetljavo, s klimatskimi in drugimi napravami, ki so potrebne v sodobni tekstilni tovarni.

K veliki delovni zmagi je prebivalcem ljutomerske občine in delovnemu kolektivu čestital tudi sekretar OK ZKS Murska Sobotina Ivan Ros. Prireditvi je prisostvoval tudi di-

rektor MTT Maribor, Svetozar Vesnaver, slovesnost pa je pozivil nastop pevskega zbora »Slava Klavora« in pionirjev.

Novi del tekstilnega obrata mariborske MTT v Ljutomeru, ki je že nekaj tednov v pogonu, je odprl predsednik delovnega sveta MTT Ljubo Lon-

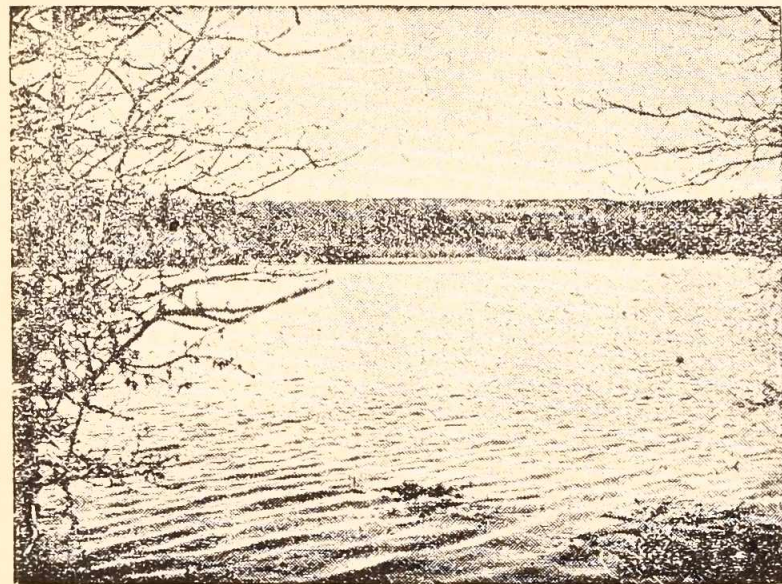
Strojepisno tekmovanje

V soboto je bilo v Murški Soboti okrajno strojepisno tekmovanje, katerega so se udeležile strojepisne iz vseh ustanov v okraju.

Prvo mesto v hitrosti pisanja je zasedla Amalija Rauter, strojepisna Okrajnega sodišča v Ljutomeru, drugo mesto pa Zdenka Ficko, strojepisna OLO Murska Sobotina. V točno pisanju pa je prvo mesto zasedla Ela Prešeren, uslužbenka Oddelka za notranje zadeve pri OLO v Murški Soboti.

Zmagovalke so bile nagrajene z denarnimi nagradami po 15 in 8 tisoč dinarjev.

čarič. Po končani prireditvi so si številni gosti ogledali stavbe, ki so nameščene v prostorih mariborske MTT v Ljutomeru. Vsekakor pa jih je najbolj zanimala proizvodnja tekstilnega blaga, ki si ga do zdaj v Pomurju še ni bilo moč ogledati.

Bukovniško jezero vabi...

Prvi koraki pomurskega turizma

Pomurska turistična zveza, ki se je sicer zadnja vključila v slovensko turistično skupnost, je začela z organizirano turistično dejavnostjo v Pomurju in odpravljati neopravičljivo vrzel v tej smeri. Preko svojih komisij je izdelala program dela za letošnjo sezono, ki ga bodo realizirali ob pomoči turistično-olepševalnih društev in občinskih ljudskih odborov. V programu so posebej precej pozornosti ureditvi Negovskega jezera za letošnje. Že dosedajni turisti in izletniki, ki so prihajali po binami in urediti okolico je-

leti k lepemu Negovskemu jezeru, so tu predvsem pogrešali bife, parkirni prostor, šotarišče in športni prostor. Vse to nameravajo urediti že pred letošnjo sezono. Seveda pa bo tu potrebno zgraditi še sanitarije, kopalniški prostor s kabinami in urediti okolico jezera. Prav tako je z Bukovniškim jezerom, ki je bilo zaradi slabe ceste do Dobrovnika z avtomobili skorajda nedostopno. S pomočjo raznih društev in organizacij bodo tu najprej zgradili cesto do Dobrovnika do jezera, nato pa začeli z ureditvijo okolice.

Kje bomo letovali?

POČITNIŠKA SKUPNOST ZA POMURJE ORGANIZIRA LETOVANJE V PIRANU IN V BAŠKI. NEKATERA PODJETJA IMAJO V OBMORSKIH KRAJIH SVOJE POČITNIŠKE DOMOVE. ALI BOMO MORDA LETOS ŽE LAHKO LETOVALI OB NEGOVSKEM JEZERU?

Počitniška skupnost za Pomurje, je tudi letos sestavila program skupinskega letovanja za člane sindikalnih podružnic v Piranu in v Baški na otoku Krku. V Piranu ima Počitniška skupnost svoj dom. Tu bo v letošnji sezoni moč sprejeti okrog 500 ljudi. Približno toliko pa jih bo lahko letovalo tudi na otoku Krku.

Zaradi odplačevanja amortizacije za počitniški dom v Piranu in zaradi povečane turistične takse ter podražitve živila, bo po dosedanjih kalkulacijah znašala celodnevna oskrba v Piranu 700 dinarjev (lani 390 dinarjev), na otoku Krku pa 600 dinarjev. O teh in še o nekaterih drugih problemih v zvezi z letošnjim letovanjem je pred nedavnim razpravljala tudi Komisija za odhod pri OSS. Zavzemali so se za to, da bi delovni kolektivi, katerih člani bodo letovali v Piranu in Baški, omogočili letovanja tako, da svojim zaposlenim pred odhodom na dopust dajo določeno finančno

pomoč. Družine z več člani in z manjšimi prejemki bi namreč težko zmogle poravnati stroške letovanja. Komisija za odhod pri OSS se je zavzemala tudi za to, da bi sindikalne podružnice v večji meri kot doslej organizirale razne izlete za svoje člane. V zvezi s tem bi bilo možno organizirati tudi razna srečanja z drugimi kolektivi.

Novoustanovljena Počitniška skupnost v Gornji Radgoni bo za člane sindikalnih podružnic radgonske občine organizirala letovanja v Umagu, kjer so nekateri letovali že lani. Poleg tega bodo nekatera vrsta pomurska podjetja, kot na primer Proizvodnja nafte v Lendavi, tovarna perila in pletenin Mura, ČZP Pomurski tisk, TMP in druga, organizirala lastna letovanja v znanih obmorskih letoviških krajih — na Rabu, Crikvenici in drugod. Ta letovanja bodo sorazmerno poceni, saj kolektivi že zdaj zbirajo sredstva, kot na primer ČZP Pomurski tisk, kjer so člani sindikalne podružnice sklenili, da bodo s prostovoljnimi delom prigradili toliko sredstev, da bo letovanje za vse člane kolektiva dovolj poceni.

Letos bomo imeli dovolj možnosti cenenejšega letovanja tudi v Pomurju, predvsem ob Negovskem jezeru, Bukovniškem jezeru, v Jeruzalemu in drugod. Posebno pozornost bodo letos posvetili ureditvi Negovskega jezera, ki naj bi sčasoma postalo nekakšno »pomursko morje«. Razpravljajo tudi o avtobusni zvezi Murska Sobotina—Negova. Počitniška skupnost za Pomurje proučuje tudi možnosti sprejemanja ljudi iz drugih krajev za letovanja pri nas, oziroma zamejnovo z našimi ljudmi.

Letoščnja, dokaj zgodnja olupševalna dela v Radencih kažejo, da se bo tu kmalu pričela sezona. Zdravilišče v Radencih bo letos oživel že 1. aprila, kar je nekaj tednov prej kot v prejšnjih letih. Petletni načrt razvoja Zdravilišča Slatina Radenci, našega največjega turističnega pomurskega centra, kaže, da bodo letos vložena ob pomoči ObLO Gornja Radgona, družbenih organizacij in raznih društev ter prebivalstva za ureditev Radeneč precejšnja investicijska sredstva. Z ozirom na vedno večji priliv tujih in domačih gostov bodo v skladu z urbanističnim načrtom Radeneč zgradili za potrebe zdravilišča hotel s 60 sobami in hotel z dietno kuhinjo, z restavracijo in dnevnimi prostori.

Za potrebe gostinstva in za nastanitev gostov-turistov bodo zgradili izven strog zdraviliškega dela hotel s kuhinjo in restavracijo. Tudi gostilno pri pošti bodo v celoti preuredili v prehodno gostišče, povezano z avtobusno postajo. Tu bodo uredili tudi zaprt kegljišče. Zgradili bodo novo recepcijo in pralnico. Zaradi predvidenega povečanja prehodnih gostov bodo ob novem olimpijskem plavalnem bazenu zgradili še hotel s 24 sobami in uredili prostore za parkiranje avtomobilov ter razne športne objekte. Zaradi nešteti obiskovalcev izletniške točke na Kapeli, bodo tu v skladu z okoljem zgradili sodobno gostišče. V Radencih

(Nadaljevanje na 2. strani)

Maloobmejni promet vse bolj živahen

Po dodatnem sporazumu med FLRJ in republiko Avstrijo k Sporazumu o ureditvi obmejnega prometa, poteka že nekaj mesecev med obema državama živahen maloobmejni promet. Po omenjenem sporazumu smejo jugoslovanski in avstrijski državljani, ki stalno bivajo v eni izmed obmejnih con in imajo stalno obmejno propustnico, potovati štirikrat mesečno čez mejo in se vsakokrat zadržati v sosednji obmejni coni do 60 ur. Do zdaj so v soboškem okraju izdali že okrog 5 tisoč stalnih obmejnih propustnic, medtem ko so jih avstrijske oblasti izdale okrog 2 tisoč.

Z uvedbo maloobmejnega prometa s sosednjo Avstrijo je na obmejnih blokih iz meseca v mesec živahnejši promet. Največ prehodov čez mejo so doslej zabeležili na mednarodnem bloku v Gornji Radgoni. Ta blok je odprt nepretrgoma podnevi in ponoči, tudi ob nedeljah in praznikih.

Večji promet je tudi na obmejnih blokih v Gederovcih, na Cankovi in v Rogoševcih, kjer je prehod čez mejo odprt vsak dan, vendar samo v dnevnem času. V Gornji Radgoni, Gederovcih, na Cankovi in v Rogoševcih je možen prehod tudi z motornimi vozili.

Prehodi bodo seveda še mnogo številnejši z začetkom turistične sezone in z otvoritvijo sezone v Radencih. Naši državljani, ki imajo stalno obmejno propustnico, smejo prenesti v enem mesecu v sosednji Avstrijo 3.500 dinarjev. Dogaja pa se, da nekateri državljani skušajo prenesti čez mejo tudi več denarja. V takih primerih morajo vmes poseči carinski uslužbenci, ki večjo vsoto denarja, kakor je določeno po sporazumu, odvzamejo. Upati je, da bodo sčasoma odpravljani tudi ti prestopki. Sicer pa naši ljudje v sosednji Avstriji kupujejo največ drobnih predmetov za osebno potrošnjo.

OB KONFERENCIAH O DRUŽBENI AKTIVNOSTI ŽENA

Žene v našem okraju se enako kot drugod po Sloveniji in Jugoslaviji že dalj časa pripravljajo na zvezno konferenco o družbeni aktivnosti žena, ki bo 11. in 12. aprila v Zagrebu. Enako kot bo ta konferenca razpravljala o družbenem položaju žena v socialistični Jugoslaviji ter o njihovih problemih pri uveljavljanju v družbenem življenju, bodo v teh dneh tudi v našem okraju občinske konference, ki so jih sklicali občinski odbori Socialistične zveze, analizirale družbeni položaj žena in njihovo delovanje v organih upravljanja v gospodarskih in drugih organizacijah v naših komunah.

Žene v Pomurju se na te konference že dolgo skrbno pripravljajo. Tudi izredno uspele in številne proslave v počastitev Dneva žena (mimogrede naj zabeležimo tudi to, da so v mnogih krajih letos prvič slavili ta dan) so bile izraz mnogo večje skrbi in pozornosti do vloge žena v našem družbenem življenju. Po raznih statističnih podatkih in prikazih namreč ugotavljamo, da se v našem okraju žene slabo uveljavljajo v družbenem življenju in da njihovo mnenje pri odločanju o važnih vprašanjih nima še enake vrednosti kot mnenje moških.

Na delovnih razgovorih z zaposlenimi ženami, ki so jih sklicale komisije za družbeno aktivnost žensk ObOSZDL je bilo mnogo obširnih razpravljanj o najrazlič-

nejših gospodarskih in družbenih problemih, za katere se žene zelo zanimajo. Žene, ki so zaposlene v podjetjih, so zlasti razpravljale o vprašanjih družbenega standarda, vzgojno-varstvenih in zdravstvenih ustanovah ter o delovnih pogojih, enako pa tudi o sodelovanju žensk v organih upravljanja. Zdravilnice pa so na teh razgovorih razpravljale o raznih panogah kmetijske proizvodnje, na katerih bi se zlasti uspešno uveljavljale. Tako so govorile o perutinarstvu, svinjereji in drugem. Nadalje je med ženami mnogo zanimanja za zdravstvena in vzgojna vprašanja ter tudi strokovno izobraževanje. Na teh področjih bi se žene namreč lahko samostojno uveljavljale in tudi zaposlovale in s tem tudi do neke mere spremenile svoj izrazito gospodinjski položaj.

Občinske konference bodo obširneje sprezele tudi o drugih možnostih uveljavljanja žena ter tudi o njihovem družbenem prispevku k socialistični graditvi, ki brez dvoma ni majhen, saj žene predstavljajo več kot tretjino zaposlenih v gospodarskih in drugih organizacijah. Ugotovitve, sklepi in tudi razprave na konferencah pa bodo hkrati tudi uspešno in pomembno papotilo krajevnim organizacijam Socialistične zveze, na kak način krepijo družbeno vlogo žena in tudi razvijati njihovo aktivnost v vsem družbeno-političnem življenju.

Več poglobljenega študija

Ko so člani okrajnega komiteja pred nedavnim analizirali ideološko-politično delo komunistov, so med drugim ugotavljali, da so se občinske ideološke komisije kadrovske okrepile, temu primerno pa se je izboljšala tudi ideološka vzgoja komunistov, z boljšim sodelovanjem med občinskimi komiteji in osnovnimi organizacijami ZKS pa bi bilo moč ideološko delo še izboljšati.

Kot so pokazali že zaključki okrajne konference ZKS, so tudi na omenjenem plenumu ugotavljali, da je uspešna predvsem sistematična ideološka vzgoja, pri čemer pa

naj bi se v bodoče v večji meri posluževali sodobnih tehničnih pripomočkov kot je film, televizija itd. Predvsem za mlade komuniste je ta način vzgoje privlačen. Na lju-tomerskem primeru pa so ugotavljali, da so uspešni tudi seminarji. Vendar naj bi se tudi predavatelji za večerne politične šole in seminarje specializirali in tako omogočili izboljšanje študija.

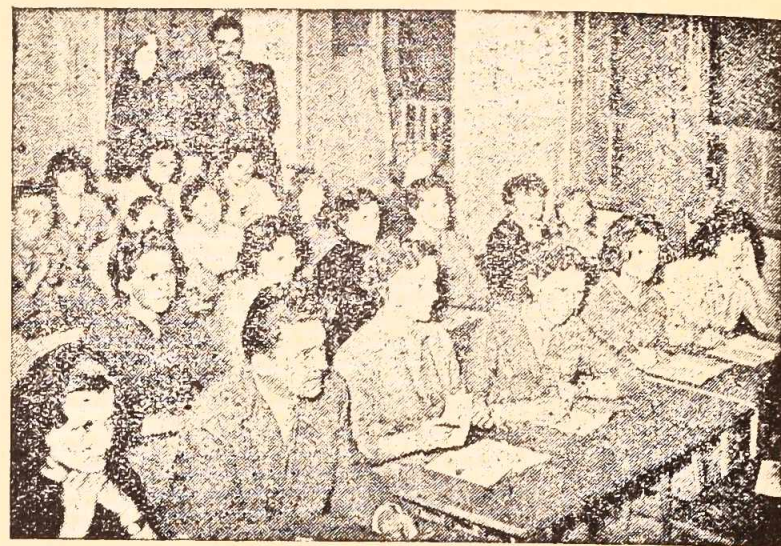
Prav toliko zahteven in potreben kot študij v večernih političnih šolah in na seminarjih je individualni študij. Vendar v nekaterih komitejih ugotavljajo, da je ta preveč

usmerjen le na gradivo, ki ga priporoča partijski forum ob posameznih aktualnih akcijah, premalo pa je osvedotočen na popolnoma individualno iskanje odgovorov na posamezna vprašanja, o katerih mora imeti komunist različne poglede pri vsakodnev-nem političnem delu.

Kot poseben problem so ob analizi ideološkega dela komunistov navajali pomanjkanje primerne literature v slo-venščini, zato si večinoma po-magajo z izdajami nekaterih beograjskih založb, kar pa dela težave predvsem mlaj-

šim komunistom. Zato bi bilo nujno preskrbeti predavateljskemu kadru, kot komunistom, ki študirajo, študijsko gradivo v slovenščini.

Čeprav nas loči od okrajne konference ZKS le krajše obdobje, je bil storjen prvi in najvažnejši korak že s tem, da so občinske ideološke komisije aktivne, kar pa daje najboljše zagotovilo za uspešno delo pri ideološki vzgoji komunistov. In ob tem more biti ocena dosedanjega ideološko-političnega dela komunistov ugodna. -jm

Od oktobra lani do sredine marca je trajal v M. Soboti knjigovodski tečaj, ki ga je priredila Ljudska univerza. Tečaj je obiskovalo 60 slušateljev.

Za razvedrilo — partija šaha

(Foto Stolnik)

Z beležnico med delavci „NAFTE“

Delavnik Vinka Žbogarja

Delavnik Vinka Žbogarja, izmenskega nadzornika pri Proizvodnji nafte v Lendavi, se začel z zvonjenjem budilke, seveda v glavnem takrat, ko dela v prvi izmeni. To je po navadi ob petih zjutraj. Vedno mora hiteti, kajti družinski člani — žena in sin Dušan, še spijo, zato mora sam ogreti zajtrk. Minute hitijo. Včasih se mu zdi, da radijska napovedovalka intervale med napovedovanjem časa zmanjšuje. Kar naenkrat je pol šestih in takrat mora skočiti na kolo, saj ima do Petišovca precejšen kos poti, razen tega pa mora priti že nekaj minut pred šesto. Da, tudi takrat je bilo tako. Prva naloga, ki ga je čakala, je bila razdelitev dela, za tem je moral prešteti proizvodnjo prejšnjega dne in določiti vrtno, ki je na vrsti za proizvodnjo.

Za tem se je začel vsakodnevni »maraton« — obhod vseh osmih zbirnih postaj. Včasih se zgodi, da jih mora obiti tudi po večkrat. To delo mu vzame precej časa, vendar se do enih, ko spet prevzame proizvodnjo, že vrne. Za tem so se zvrstila telefonska poročila zbirnih postaj in njegov delavnik je bil pri kraju. Delo je skoraj vedno enolično, pa naj dela v prvi, drugi ali tretji izmeni, vendar pa precej zahtevno in odgovorno ter po svoje zanimivo.

Medtem, ko je bil v službi, se žena Terezija ni dolgočasila, kajti gospodinjskih opravil je bilo veliko. Po tem, ko je opravila dela v kuhinji in pospravila stanovanje, je morala na vrt. Vrt ji daje precej dela, celo na se tudi lepo poplača. Večino zelenjave in ostalih potrebnih pridelkov pridelala na njem. Ko je bila ura dvanajst, je šla prinarjaviti kosilo, medtem pa se je tudi Dušan že vrnil iz šole. Obiskuje sedmi razred in je zelo živahen. Medtem, ko je mati

pripravljala kosilo, je napravil naloge in se učil. Iz družinske solidarnosti pa sta z materjo, kakor vedno, s kosilom počakala očeta. Sin ga težko pričakuje, da bi se spet pomerila v šahu. Vendar ga mora oče pogosto razočarati, saj so popolne večkrat na vrsti sestanki.

Po kosilu je našel tokrat tudi nekaj časa, da si je naložil ribiško palico in se odpravil k potoku. Večino prostih popoldnevo prebije ob vodi. Kako pa tudi ne, ko pa je ribič že dvanajst let. In med tem, ko se voda igra s trnkom, razmišlja o marsičem — o delu, družini... Marsikaj je treba pretehtati, sam je v službi in 21 tisočakov mesečnih dohodkov mora pametno razporediti. Sedem tisočakov za internat za hčerko Sonjo, ki je na učiteljsku v Murski Soboti, nekaj tisočakov za gospodinjstvo in potem so na vrsti še radio, časopisi, pa še marsikaj drugega je treba kupiti. Da marsikaj. Žena si tako želi pralni stroj, vsi skupaj pa televizor, vendar bodo morali z vsem tem še nekaj let počakati. Ko bosta Sonja in Dušan prišla do poklicev, se bo verjetno tudi ta želja uresničila... Iz razmišljanj ga je prebudila riba, ki se je na vso moč otapala trnka. In ko se je vrnil domov, se je že mračilo. Dušan se je s svojimi vrstniki igral na dvorišču, žena pa je pripravljala večerjo.

Takrat, ko se je zunaj zvečerilo in so no hišah prižigali luči, je bil družinski krog zaključen. Le Sonje ni bilo. Medtem, ko je radio igral, se je Dušan zopet pomeril z očetom za šahovnico. Bil je močnejši. Mati in je tu in tam pogledala na notem na se zopet zatonila v branje. Vmes je seveda naposlo tudi na pogovor o tem, kaj bodo izkoristili nedeljsko popoldne, ali se bodo peljali s kolesi na sprehod, ali pa bodo

šli skupno na ribolov. Večerni čas je hitro minil in luči so ugasnile. Vse je bilo zopet tiho in mirno, delovni dan je minil, le budilka bedi, da bo naznanila začetek novega delavnika. J. Stolnik

Prvi koraki pomurskega turizma

(Nadaljevanje s 1. strani) bodo uredili mimo ostalega še lokal za prodajo turističnih spomenikov, asfaltirali bodo vse poti v parku, uredili pločnike ob glavni cesti in izletniške poti ter organizirali turistično informativno službo.

Pomurska turistična zveza skrbi, da bi tudi v drugih krajih Pomurja uredili vsaj nujne stvari za letošnjo turistično sezono. Ljutomersko olepševalno društvo bo v sodelovanju z ObLO Ljutomer uredilo turistično postojanko na Jeruzalemu in morda tudi v Zelezniških dverih. S pomočjo KG Rakičan bo Pomurska turistična zveza uredila v Mačkovcih bife, v začetku zimске sezone pa skakalnico za smučarje. V Pomurju bo ustanovljenih še več turistično olepševalnih društev, ki bodo skrbela za lepotni videz naših vasi. Že do 1. maja bodo izdali prospekt z vodičem in z navedbo gostinskih in trgovskih uslug ter prometnih zvez. Letos bodo v Gornji Radgoni uredili avtobusno postajo in trg pred železniško postajo, v Jeruzalemu pa postavili razgledni stolp. Proučujejo tudi možnost postavitve razglednih stolpov na Goričkem.

V letošnji turistični sezoni bomo krepili in razvijali tudi izletni turizem, ki se še pri nas ni povsem udomačil. Radenci imajo prirodno zaledje z izletniško točko Kapelo, h kateri je moč priključiti tudi Negovo. Ljutomer ima izletniško točko Jeruzalem. Izlete pa je mogoče organizirati tudi

na razgledne točke v Bodoncih, Pečarovcih in drugod.

Do lovne sezone bo Pomurska turistična zveza poskrbela za boljše gostinske uslugе za lovce, ki vedno v večjem številu prihajajo k nam. Tudi Mura nudi s svojimi stranskimi rokavi idealne možnosti za ribolov. Oddih sredi zelenja ob bistri vodi in z ribiško palico v rokah je vsekakor zelo osvežujoč.

Tudi prirodne in kulturne vrednote Pomurja lahko samo s turizmom dobijo pravo mesto. Predvsem pa je potrebno, da našim lepim krajem posvetimo več pozornosti in skr-

bi za nadaljnji turistični razvoj.

Pomurje torej po vsem tem utegne postati v dogledni bodočnosti res pravo turistično področje. Za Pomurje se izdelujejo ali pa so že izdelani veliki hidrotehnični načrti. V teh načrtih so regulacija Mure, odvodni in namakalni prekopi, umetni ribniki in jezercica. Sem je treba vnesti še samo turistične naprave, se pravi, ob ribnikih in jezercih zgraditi kopališča, parke in druge objekte, po vodni gladini pa pognati čolničke.

R. Jaušovec

PRVI V POMURJU

V G. Radgoni ustanovili občinsko zvezo za telesno vzgojo

Na pobudo občinskega odbora SZDL, občinskega komiteja LMS, občinskega sindikalnega sveta in občinske zveze za telesno vzgojo je bila pred dnevi v Gor. Radgoni občinska konferenca za telesno kulturo. Konferenco so sklicali z namenom, da še pred kongresom temeljito proučijo obstoječe stanje telesne kulture v občini in da sprejmejo ustrezne zaključke glede prihodnje organizacije in sistema dela v telesnovzgojnih organizacijah, šolah, podjetjih, sindikatih itd.

Konference se je udeležilo

37 delegatov iz TVD Partizan, šol, šolskih odborov, mladinskih aktivov in ostalih družbeno-političnih organizacij. Obravnavali so stanje telesne kulture na terenu z usmeritvijo v nadaljnje delovanje. Predkongresno konferenco so po vezeli z občnim zborom občinske zveze za telesno vzgojo, ki se je preimenovala iz občinske zveze Partizan. Za novega predsednika je bil izvoljen Franc Strgar, strokovni učitelj v Radgoni. Konferenca se je udeležila tudi predstavnik republiške zveze za telesno vzgojo Drago Stepišnik. -Ika

Prav nič ni slučajno, da sta se v teh dneh drug za drugim zvrstila dva plenuma naših najmočnejših organizacij, in sicer VII. plenum Centralnega sveta Zvez sindikatov Jugoslavije in III. plenarna seja Zveznega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije. In prav tako ni slučajno, da so udeleženci na obeh plenarnih sejah razpravljali skorajda o istih zadevah. Na plenumu Centralnega sveta ZSJ (ta je bil v dneh od 13. do 14. marca v Beogradu) so udeleženci razpravljali o ideološko-političnem delu sindikalnih organizacij in o izkušnjah, uspehih in problemih nadaljnjega razvoja delavskega samoupravljanja. Na II. plenarni seji Zveznega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, ki je bila dne 21. marca, pa je bil podan referat z naslovom: »Politični in idejni problemi v zvezi z razvojem gospodarskega sistema in družbenih odnosov« (referent član Izvršnega odbora SZDLJ Milentije Popović).

Kot rečeno, to dvoje plenarnih zasedanj ni bilo slučajnih, kajti na seji Izvršnega odbora Zveznega odbora SZDL (dne 24. februarja) je bilo med drugim rečeno tole:

«Ves ta kompleks predpisov, odlokov in ukrepov je celota, (seja je bila pred zasedanjem Zvezne ljudske skupščine, povzročil pa bo takšne spremembe v gospodarskem življenju nasploh, posebej v gospodarskem sistemu, ki so globlje in daljnosežnejše in vse bolj obsegajoče in zato bolj zamotane in težavnejše za izvajanje, kakor so bili drugi predpisi v kateremkoli zadnjih deset let ob uvedbi delavskih svetov. Ti predpisi posegajo na vsa področja družbenega življenja ter bodo podlaga in spodbuda za hitrejši razcvet socialističnih odnosov in oblik na vseh teh področjih.»

Takšni obsežni, globoki in vsestranski ukrepi narekujejo potrebo po vsestranskem političnem delu, za politično pojasnjevanje družbeno-ekonomskega bistva, sa-

dov in posledic, ki bodo sledile tem spremembam, za mobilizacijo vseh političnih in družbenih sil za njihovo izvajanje, za izpolnjevanje nalog našega nadaljnjega razvoja.

Prav pojasnjevanje bistva socialistične zveze delovnega ljudstva in hkrati s tem bodočih metod dela naših družbeno-političnih organizacij je bila tema razgovorov na obeh plenarnih sejah.

Skopo rečeno: na plenumu Centralnega sveta ZSJ je bilo ugotovljeno, da sedanji razvoj terja nove družbene odnose v gospodarstvu, nove samoupravne oblike, nove metode samoupravnih orga-

memb v gospodarskem sistemu so potrebne) nove oblike samoupravljanja, razvijajo se novi medsebojni odnosi med ljudmi.

Čeprav je bilo na II. plenarni seji Zveznega odbora SZDLJ govora tako o družbeno-politični značilnosti delitve dohodka, in v zvezi s tem tudi o novih družbenih odnosih v gospodarskih organizacijah, v komuni kot osnovni celici družbe s čedalje večjimi odgovornostmi in nalogami in z organizacijskimi nalogami SZDL na vasi, ter o oblikovanju javnega mnenja, se tokrat zaustavimo le ob tejele ugotovitvi, izrečeni v referatu, na plenarni seji. Rečeno je bilo:

POVSOD NEPOSREDNO ODLOČANJE

SMOTER:

nov (in sindikatov), novo vsebino. Za sedanjo stopnjo razvoja delavskega samoupravljanja in za njegov napredek sta namreč pomembna činitelja novi družbeni odnosi v gospodarstvu, ki se odražajo v najnovejših spremembah v gospodarskem sistemu; notranje, notranji odnosi v delovnih kolektivih in v organih samoupravljanja. Dalje je bilo rečeno, da sedaj, ko prehajamo v obdobje nadaljnje decentralizacije samoupravljanja in sicer na stopnjo, v kateri prehaja velik del upravljalških pravic na delovne skupnosti in neposredno na proizvajalce, prihaja vedno bolj in bolj v ospredje nov kompleks problemov: kako v okviru splošne politike podjetja postaviti delovne skupnosti, kako urediti njihove medsebojne odnose.

Skratka na temelju novih odnosov (in ti so posledica spre-

membr in neposredne razdelitve dohodka po delu sam po sebi terja, da sprejemamo vse sklepe na »najnižji« ravni, torej kar najbolj neposredno. Sleherna centralizacija postaja zdaj očitno odveč, očitno birokratska. V tem smislu je ta zakon objektivno izraz nadaljnje debirokratizacije v gospodarskem življenju. Razdelitev dohodka je neposredno dejanje samih delovnih ljudi. Zato je razdelitev dohodka po delu tista objektivna družbena sila, ki vsebuje neposredno demokratično — nove socialistične proizvodne in druge družbene odnose.

Tovariš Milentije Popović je v svojem govoru poudaril zlasti tole:

«Čim bolj svobodna je v dani družbi razdelitev dohodka, tem večja je v osnovi tudi svoboda za razvoj družbenih in političnih odnosov.»

«Čim bolj neposredna je razdelitev dohodka, tem bolj neposredni so tudi politični odnosi, kar pomeni, tem bolj demokratični. Čim manj je monopolizma, birokratizma in administriranja na gospodarskem področju, v razdelitvi dohodka, tem manj je birokratizma, dušitve svobode, monopolizma oblasti tudi na političnem torišču. Iz teh in še drugih ugotovitev pa izhajajo tudi naloge zavestnih političnih sil. O teh nalogah je bilo na plenarni seji SZDLJ rečeno:

«Bistvo novih političnih odnosov, ki se odražajo v Socialistični zvezi, je v nenehnem konkretnem dogovoru, razpravi, spremembi mnenj, sporazumevanju, izgrajevanju meril, kriterijev in v ODLOČANJU o vseh problemih v zvezi z razdelitvijo dohodka po delu. Takšno »sporazumevanje« postaja nekako sestavni del zamotane protesa razdelitve dohodka. To je posebna in originalna spojitev med gibanjem na novi ekonomski bazi in v novi politični nadgradnji.

Stališča na obeh plenarnih zasedanjih so torej istovetna. Gre za to, da zavestne socialistične sile, mnogo bolj skrbno in temeljito spremljajo in razčlenjujejo ne samo gospodarska, marveč tudi vsa politična in družbena gibanja, da organizirano in sistematično predlagajo probleme v politično, splošno demokratično razpravo in da s stalnim političnim delom na vseh področjih določajo kriterije, odkrivajo probleme, utrjujejo smeri bodočega dela, razvijajo boj mnenj ter se razgovarjajo in sprejemajo določene sklepe. Gre torej za to, da neposredna razdelitev dohodka po delu sama po sebi terja, da sprejemamo vse sklepe kar najbolj neposredno v smeri poglobljanja neposrednega demokratizma, demokratizacije brez posredovalcev, pa naj bo v podjetju ali v komuni. P. D.

Prvi obetajoči korak

Te dni je slednjič prišel iz Pariza dolgo pričakovani odgovor: vlada je pripravljena pogajati z borečim se Alžirom o miru in sicer, na edino mogoče način: neposredno in brez pogojev. Minilo je dolgih šest let, ko se je pričela krvava alžirska drama. Zelje kolonialnih krogov in tistih, ki še vedno žive v spominih na čase kolonialnega imperija, se niso uresničile, alžirski borci niso bili premagani in niso položili orožja. Prav zaradi tega je moralo alžirsko ljudstvo krvaveti toliko let, namesto da bi se v Parizu takoj spočetka odločili za pogajanja.

Zgodovina je znova pokazala, da želje strnjene naroda po neodvisnosti in svobodi ni mogoče uničiti z oboroženo silo...

Ni dvoma, da se večji del francoske javnosti ni zavedal za krvavi obračun z alžirskimi borci, kakor si tudi ne želi, da bi dnevno trošili težke milijarde za vzdrževanje polmilijonske armade, ki v resnici brani kolonialne pozicije in privilegije določenega števila francoskih doseljencev v Alžiru.

Vendar ne gre samo za materialne žrtve. Ko so po ženevskih razgovorih končali

prelivanje krvi v Indokini, je človek pričakoval, da ne bo prišlo do druge Indokine v neposredni bližini Francije. Toda želje vodilnih krogov, predstavnikov stare »francoske slave«, so šle v drugo smer. In tako je padel na deželo, ki je prva razglasila ideje svobode enakosti in bratstva, temen madež.

Vendar je treba najnovejšo odločitev Pariza pozdraviti, četudi prihaja z usodno zamudo. Seveda s tem še sam problem ni rešen. Pogajanja bodo dolga in težka. Tolažimo se lahko edino s tem, da so bile pripravne na francosko odločitev precejšnje in da so lahko na obeh straneh, četudi neuradno, zamenjali stališča in predloge ter s tem olajšali uradni del razgovorov.

Pogoji za uspeh so dani. Seveda bodo morali na francoski strani »pozabiti« želje po posebnem položaju v razgovorih, pa tudi prenehati vsiljene izbruhe desničarskih kolonov v Alžiru, ki vidijo edino rešitev v »francoskem Alžiru«. Pogajanja lahko uspejo samo, če se francoska vlada odloči za dejansko izvajanje načela samoodločbe, ki ga je že večkrat razglasila.

RAZKOSANI KONGO

Kongoški separatisti in belgijski plačanci so na konferenci v madagaskarskem glavem mestu Tananarivi naredili dokončen križ nad kongoško enotnostjo. Dometili so se o razkasanju dežele na samostojne države nekakšnega konfederativnega tipa. Predsednik Kasavubu je torej privolil v tako rešitev, s tem pa se je dejansko odrekel svojega predsedniškega položaja, ki mu ga je izglasovala svoj čas osrednja kongoška skupščina.

Predsednik zakonite vlade Gizenga na konferenci ni sodeloval, temveč jo je odločno obsodil. Nič čudnega ni, če so grobarji kongoške enotnosti na konferenci sklenili tudi vojaško zvezo proti »vdoru komu-

visnost. Ta zveza je naperjena proti vladi predsednika Gizenga.

V Leopoldvillu se je na skrivaj sestalo več kot 40 članov parlamenta in protestiralo proti odločitvi v Tananarivi. Obrnili se bodo tudi na Kasavubu s vprašanjem, na podlagi katerega sklepa skupščine je dovolil sprejem odločitve, ki je v največjem nasprotju z ustavo, s skleni Varnostnega sveta in Generalne skupščine.

Delitev Konga kajpada ustreza kolonialnim interesom, saj so kolonizatorji z znanim geslom »Deli in vladaj!« skušali vedno strati združeni odpor. Drugo vračanje pa je, kaj bodo storili Združeni narodi spričo resnice, da ravna n. pr. Kasavubijev general Mohutu z četami OZN skoraj tako, kakor se mu zljubi. Kaj bi bilo zares »podrobnostno« zakonite sile v deželi, tiste sile, ki so zaprosile za posredovanje Združenih narodov proti spletkam nekdanjih kolonialnih sil in njihovih plačancev?

Kasavubu — grobar enotnega Konga

nizma v Afriko», kar pomeni v govorici kolonialnih hlapecev isto kot boj proti vsemu, kar se bori za dejansko neod-

PREDSEDNIK TITO V GVINEJI

V DEŽELI, KI JE NEKAJ VEČJA OD NAŠE DOMOVINE ○ ŠIROKA PODPORA MNOŽIC VLADI PREDSEDNIKA TUREJA ○ PRVI TRILETNI NAČRT OBNOVE S POUČKARNO NA GRADNJI PREDDELVALNE INDUSTRIJE IN LASTNIH SREDNIH KADROV

Zvečer je predsednik Ture priredil svojim gostom na čast svečano večerjo in sprejem. V torek so bili prvi uradni razgovori, nato pa je jugoslovanski predsednik sprejel člane jugoslovanske kolonije — uslužbence veleposlanstva ter Jugoslovane, ki delajo kot tehnično ali prosvetno osebje v Gvineji. Zvečer je priredil soprogo svečano večerjo in sprejem na čast predsedniku Tureju. Naslednje tri dni bo obiskal nekatera mesta v notranjosti dežele.

Gvineja je tretja država, ki jo je jugoslovanski predsednik obiskal na svoji poti miru po Afriki. Neodvisna je postala leta 1958. Je nekaj večja od FLRJ (meri 275.000 km²) in šteje 2,5 milijona prebivalcev, po večini muslimanske vere, ki se še vedno dele na plemena. Kakor vse afriške dežele, ki so bile pod tujim kolonialnim gospodstvom, je tudi Gvineja zaostala. Sedanja oblast skrbi predvsem za to, da čimprej odpravijo dediščino pre-

ostalimi nekdanjimi francoskimi kolonijami precej. Železnice je 622 km, asfaltiranih cest pa 3500 km. Dve večji letališči, v glavnem mestu Konakriju in v Kankanu, povezujejo deželo z ostalim svetom. Velikega pomena za stike s tujino, posebno gospodarske, je tudi pristanišče Konakri.

Po prvem triletnem načrtu, ki ga je sprejela gvinejska skupščina, bodo razvili predelovalno industrijo za domače pridelke. V tem času naj bi vzgojili na domačih tleh predvsem srednji tehnični kader, ki bi pozneje pomagali graditi tudi zaradi težke industrije. Gvineja želi tuji kapital, vendar brez vsakih političnih ali kakršnihkoli drugih pogojev, ki bi jih utegnili oceniti kot kritične na vlado. Vendar se morajo tuje investicije vskladiti z željami in načrti nacionalne ekonomike. Ena

teklosti: zaostalost na vseh področjih življenja, bedo, neznanje in bolezn.

Najbolj razvito je kmetijstvo, glav. pridelki pa so arašid, banane, kava, kakao, bombaž in riž. Od leta 1955, ko so našli prve kose zlata, je napredovalo tudi pridobivanje te rude in je znašalo leta 1958 že 200 kg letno. Proizvodnja diamantov znaša sedaj letno kakih 400.000 karatov. Odkrili so tudi obširna najdišča boksita. Leta 1958 so ga že nakopali kakih 900.000 ton. Železno rudo pridobivajo na polotoku Kalunu in dosega isto proizvodnjo kakor boksit.

Prometnih poti ni kdo ve kolikto, vendar v primerjavi z

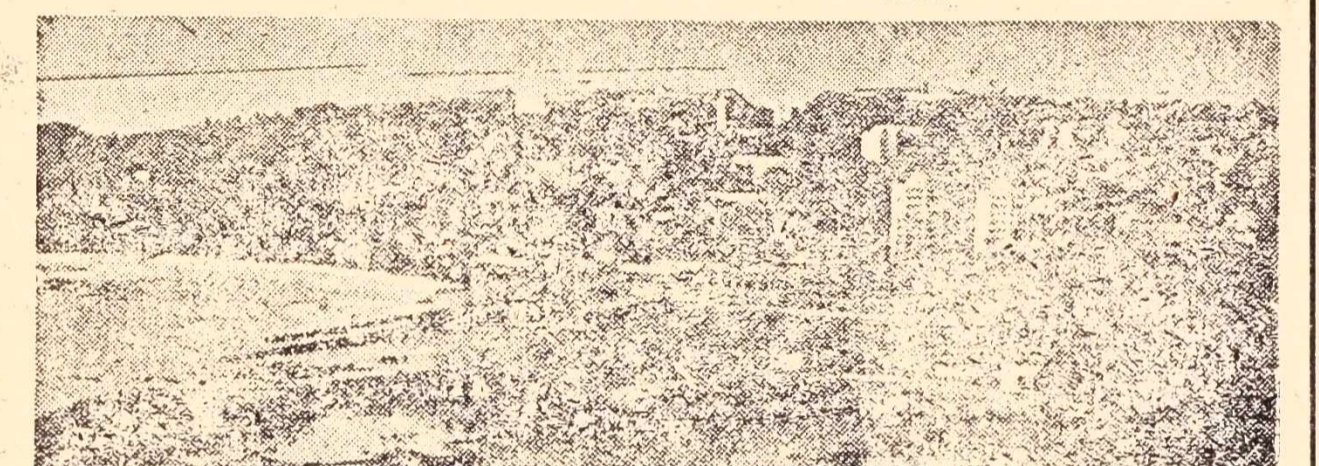
ostalimi nekdanjimi francoskimi kolonijami precej. Železnice je 622 km, asfaltiranih cest pa 3500 km. Dve večji letališči, v glavnem mestu Konakriju in v Kankanu, povezujejo deželo z ostalim svetom. Velikega pomena za stike s tujino, posebno gospodarske, je tudi pristanišče Konakri.

Po prvem triletnem načrtu, ki ga je sprejela gvinejska skupščina, bodo razvili predelovalno industrijo za domače pridelke. V tem času naj bi vzgojili na domačih tleh predvsem srednji tehnični kader, ki bi pozneje pomagali graditi tudi zaradi težke industrije. Gvineja želi tuji kapital, vendar brez vsakih političnih ali kakršnihkoli drugih pogojev, ki bi jih utegnili oceniti kot kritične na vlado. Vendar se morajo tuje investicije vskladiti z željami in načrti nacionalne ekonomike. Ena

od poglavitnih nalog nove oblasti v deželi je poskrbeti, da bi čimprej postavili na noge zadržnostno ter tako povečali proizvodnjo.

Duša celotnega gibanja za neodvisnost je bil sedanjí predsednik republike Sekou Ture, zelo razgledana in inteligentna osebnost. Ta s se je v mladih letih sedaj mu je 39 let — pokazal kot dober organizator sindikalnega gibanja, pozneje pa je umel postaviti na noge svojo demokratsko stranko in v vseh vaseh, tudi v onih najbolj zostalih, »vaske svete«, ki so množično utrdili politično oblast ter onemogočili morebitne spletke plemenskih poglavarjev, ki so jih po starem načinu »deli in vladaj!« svoj čas izkoriščale kolonialne sile. Trdna opora oblasti na množice od spodaj predstavlja na »močnejšo« in najbolj trdno podlago sedanjega gvinejskega družbenega reda.

Kot vemo, se Gvineja zavzema za politiko pozitivne nevtralnosti, zato nam je tudi tako blizu. Zavzema se tudi za socialistično ureditev, ki ustreza gvinejskemu okolju in stopnji razvoja. Gvineja je s svojim odločnim nastopom proti vključitvi v Francosko-afriško skupnost; kakršno si je zamislil predsednik de Gaulle, pokazala, da mora dežela, ki zares želi dejansko, a ne samo formalno neodvisnost, tudi tvegati in se ne sme ustrašiti groženj ter celo dejanske blokade nekdanje kolonialne matic. S to odločnostjo pa je glavní predsednik Tureja pokazalo tudi ostalim afriškim deželam pot in si pridobilo zaupanje in simpatije vse napredne svetovne javnosti.

Pogled na gvinejsko glavno mesto Konakri

OD TEDNA DO TEDNA

Jugoslovanski odgovor na poslanico Hruščeva

Moskva — Jugoslovanski veleposlanik v Moskvi Mojsov je v ponedeljek izročil podpredsedniku sovjetske vlade Kosiginu odgovor poslanice premiera Hruščeva z dne 22. februarja. Ta poslanica vsebuje mnenje sovjetske vlade o kongoškem problemu in zahtevu po reorganizaciji glavnega tajništva OZN.

V jugoslovanskem odgovoru je rečeno, da se FLRJ zavzema za imenovanje posebne komisije iz predstavnikov afriških dežel, ki bi v polnem stiku z zakonito kongoško vlado spremljali ukrepe OZN za popoln umik napadalcev iz Konga in proti vsem oblikam tujega vmešavanja. Treba je določiti roke za umik vseh Belgijcev in v primeru, da se po njih ne ravna, sprejeti takojšnje sankcije. Jugoslovanska vlada sodi, da bi sedaj ne kazalo načeti vprašanja glavnega tajništva, četudi je očitno, da so nekateri predstavniki ravnali v nasprotju s sklepi Varnostnega sveta. Na drugi strani bi morali omogočiti mladim deželam — članicam OZN, da bi čimprej sodelovale pri odločanju v organih OZN.

Washington — Vrhovno sodišče ZDA je potrdilo sklep o ukinitvi rasne segregacije v šolah v New Orleansu. S tem sklepom je Vrhovno sodišče ZDA razveljavilo predpise o rasni segregaciji v šolah, sprejete v parlamentu zveze države Louisiana, po katerih črnski otroci ne smejo hoditi v šolo skupaj z otroci belcev.

KAIJSKI SESTANKI »NA NAIJVIŠJI RAVNI«

Kairo — Tu se je za dva dni ustavil indijski premier Nehru, da bi se s predsednikom ZAR pomenil o najvažnejših trenutkih zunanjepolitičnih vprašanjih. Kmalu bo prispel semkaj tudi ganski predsednik Nkrumah in jugoslovanski predsednik Tito. Predvidevajo tudi obisk ceylonskega vladnega predsednika ge. Bandaranaike, gvinejskega predsednika Seku Tureja in laoskega premiera Suvana Fume.

SUKARNO ZA NOVO BANDUNSKO KONFERENCO

Pnom Pen — Indonezijski predsednik Sukarno je poslal kambodžanski državnemu setu Sihanuku pismo, v katerem predlaga, naj bi sklicali novo bandunsko konferenco azijskih in afriških dežel. Tu bi se predvsem pomenili o razvoju dogodkov o Laosu in Kongu.

SOVJETSKA RAKETA OBMOLKNIŁA

Sovjetski znanstveniki so sporočili, da so izgubili radijsko zvezo z raketo, ki so jo poslali proti Veneri. Takrat, ko so utihnil signal z rakete, je bila raketa oddaljena od Zemlje več kot dva milijona kilometrov.

TRAKTOR ZA MESEC

V Ameriki so pričeli graditi poseben 7-tonski traktor, ki ga nameravajo »izstreliti« na Mesec. Traktor bi služil v raziskovalne namene, vodil pa bi ga z Zemlje s posebnimi radijskimi napravami. Za datum dostave traktorja na Mesec so postavili leto 1964.

»PROIZVAJALEC MRTVIH«

SEST MILIJONOV ŽRTEV ČLOVEKA, KI JE »SAMO IZVRŠEVAL UKAZE OD ZGORAJ« ○ ŠTIRINAJST POGLA-VIJ OBTOŽNICE: DOKUMENT GROZE

V prvem delu obtožnice je rečeno: »Obtoženež je skupno s svojimi sodelavci v obdobju od leta 1939 do leta 1945 povzročil umor milijonov Židov, ko je na svojem odgovornem položaju izvrševal nacistični načrt o fizičnem iztrebljanju Židov, znat pod imenom »končna rešitev židovskega vprašanja«.

V ostalih štirinajstih poglavjih obtožnica samo v podrobnostih ponavlja, s tragično enoličnostjo, besede o množičnih ubojih, plinskih celicah, pečeh krematorija, streljanju, obešanju, taboriških, prelivanju krvi, gladovanju, nastilju in mučenju; torej vsa ona sredstva, ki so jih esesovci uporabljali proti Židom, vojne zločine; za vsakega od teh dejanj pa predvideva zakon izraelske države smrtno kazen. Vendar nudi navadno na »tevanje zločinov, v katerih se vedno znova ponavljajo imena taborišč za uničevanje v Osvobojcu, Helmu, Belzenu, Sobiboru, Trebljaku in Majdaneku, samo blede slike o tem, kaj predstavlja Adolf Eichmann in kaj je sposobno storiti človeško bitje v dvajsetem stoletju.

Eichmann se je rodil pred 55 leti v Solingenju. V četrtem letu je ostal brez matere. Oče se je tedaj preselil s sinom v avstrijsko mesto Linz, kjer je živela njegova sestra. V petem letu je bil Eichmann osamljen in melanholičen otrok, ki se ni družil s tovariši zato, ker ga je oče pustil, da je raztrgan tekal naokrog. V šoli se ni hotel učiti, sošolci so se mu posmehovali. Zaradi semitske zunanosti so ga imenovali tudi »majhen Žid«. Ta pridevek je morda predstavljal podlago za poznejšo mrtno do židovskega rodu. V trinajstem letu se je Eichmannovo ime — tako piše pisatelj Reynolds, ki je na podlagi podatkov, ki jih je prejel od izraelskih novinarjev Zvečja Aldubija in Efraima Kotza, rekonstruiral — »Minister smrti« — pojavilo prvič v časopisu. Vodil je nanad neke toline otrok na šolskega tvariša židovskega rodu. Pozneje je pretepel nekoga drugega židovskega fanta, ki se je zaradi tega ubil.

Takšen je bil kot otrok. Pozneje je spremljal več poklicev, vendar ni imel nikjer uspeha. Ko so ga slednjič vrgli iz službe, se je priključil avstrijskim nacistom. Občutil je, da je to njegova prava pot. Takoj je dokazal, da ve, komu se je treba prilozovati in koga postuati. Prav tako je prav dobro vedel, proti komu je treba pokazati svojo avtoriteto. Katlenbrunner, bodoči nacistični minister, ki so mu sodili v Nürnbergu, je bil njegov šolski tovariš in mu je pri tem pomagal.

V času »an'fusa«, t. j. priključitve Avstrije k nemškemu režimu, je bil nekdanji propadli uradnik pripraviljen na čast. Takoj je dobil nalogo, naj odstrani Žide z avstrijskega ozemlja.

»Afera Eichmann« vzbuja pozornost vsega sveta. Čim bolj se približujemo 11. aprilu, dnevno, ko se bo pričel pred posebnim izraelskim sodiščem proces proti temu nacističnemu veljaku in vojnemu zločincu, tem večje je zanimanje zanj. Poročajo, da se bo sojenja udeležilo 560 novinarjev. Značilno je, da bodo zločincu sodili trije sodniki, ki so se svoj čas komaj rešili pred nacističnim nasiljem. Tudi javni tožilec Hausner je po rodu iz Nemčije.

Omenjeni sestavek povzema po italijanskem časopisu »Oggi«, v katerem skuša pisec v zgoščen obliki prikazati lik »super-zločince«.

Od tedaj dalje je Adolf pričel svojo kariero. Sploščka je kazalo, da zavrata metodo nasilja, bil je pripravljen pogajati se, kazal je voljo, da organizira ilegalno izseljevanje Židov v Izrael. Vendar je bila resnica povsem drugačna. Tiste čase je Eichmann že imel vezane roke. Njegova prava osebnost se je pokazala šele po letu 1939, ko je po nacistični zasebni Poljske in atentata čeških rodoljubov na Heidricha, prejel ukaz za »končno rešitev«, t. j. uničenje 3 milijonov Židov v deželi.

Zbiral jih je v ghetih, jih pošiljal na priščno delo, jih trpal v koncentracijska taborišča in prevažal v stotinah vagonih. Pri vsem tem na se bil oprejen. Njegova imena niso prav nič omenjala. Kot imena družinski oče si je prizadeval, da bi si zatamčil vse potrebno za prihodnost. Niti enkrat ni podpisal smrtnih obsodb, niti se ni podpisal na kak dokument. Navzven je bil videti je mladi esesovski častnik, četudi je bil v njegovih rokah usoda milijonov ljudi. Bil je izključno odgovoren za usodo vseh Židov v zasedenih deželah. Ta usoda pa je bila: uničenje.

V spominih, ki jih je napisal v Argentini, preden ga je uvela izraelska tajna služba, Eichmann pravi: »Hitler mi je to ukazal, jaz sem na izvrševal ukaz. Nisem bil proizvajalec, zamanjalo delo so opravljali drugi, nisem voljak in sem moral poslušati.«

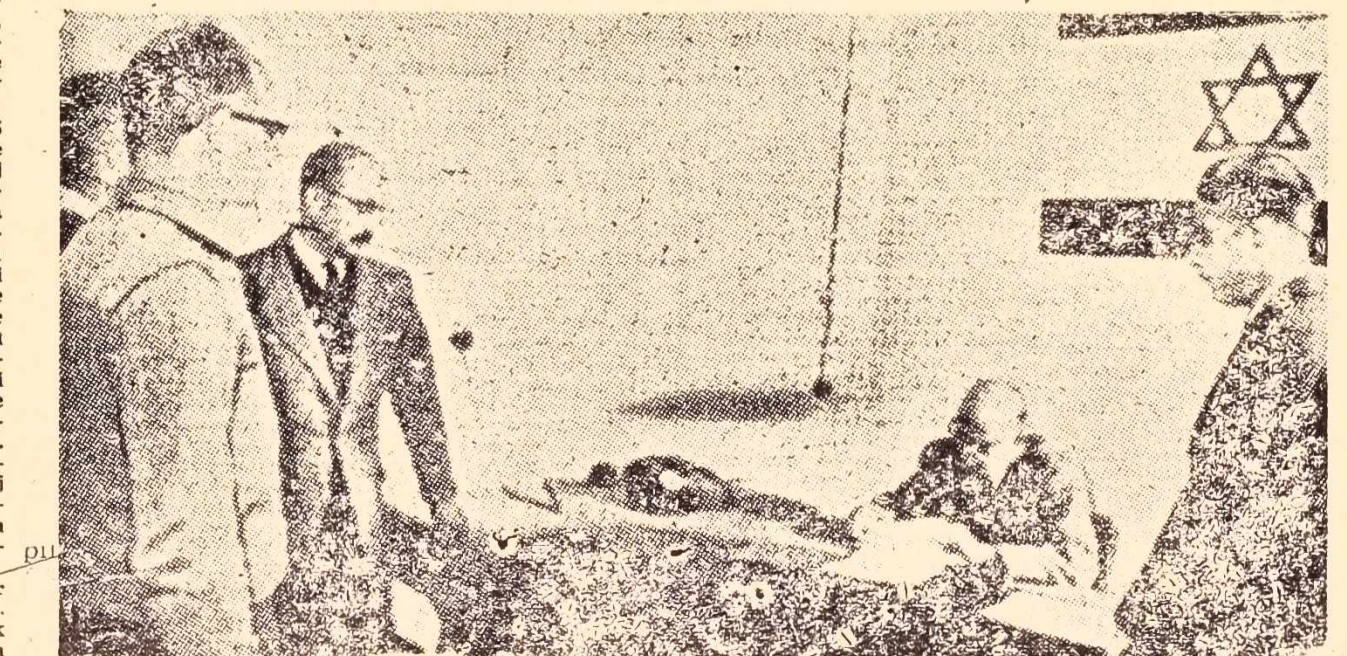
Eichmann v svoji obrambi navaja, da ni neposredno sodeloval pri pokolih. Vendar obstajajo pričevanja, da je bil na čuden način usle smrti in te so pripravljene dokazati prav nasprotno. Eichmann je na primer osebno sodeloval pri uničenju Židov v varšavskem ghetu. Emancipiral je s »tovorniki« bitje smrti, v katerih so pobili na stotine nesrečnežev s plinom. Čeprav je unarabil njihovo bitje, ki so hitro ubijale in niso povzročale »pretresa« pri njegovih

esesovcih. »Kriki žena in otrok«, je sam govoril, »ovirajo esesovce pri njihovem delu.«

Eichmann si je zamisljal najnevarnejše medicinske poizkuse na interniranih (sterilizacijo, vcepjanje nalezljivih bolezni, poizkuse z mrazom, lakoto in žejjo). Organiziral je puljenje zlatih zob iz ust žrtev in to zlato je potem pošiljal zakladnici rajha. Organiziral je zbiranje oblik in igračk pobitih otrok in jih razdeljeval otrokom v taborišču. Cestital je upravniku taborišča v Osvobojcu, ker je dosegel rekord — 1,3 milijona uničenih oseb, mož, žena in otrok, ki so jih pobili v treh mesecih.

Eichmann je navdušen opraviljal to krvniško delo. Zadeve je vedno opazoval s stališča proizvajalca. Njegova naloga je bila, proizvajati trupa — in ta proizvodnja je naraščala iz meseca v mesec. »Racunovodja uničenja« je marljivo izpolnjeval ukaze svojih nadrejenih. V vseh se je oglasila kakšna skrnela, tu in tam mu ni bilo kaj všeč. Niso mu bili všeč kriki umirajočih. Zato je ukazal, naj na smrt obsodeni ne izvedo, da bodo morali umreti: na krematorijih Osvobojca je bilo v več jezikih napisano, da so kopalnica za »nestvarno«. Čene so morale vstopati na gne, metem ko so svoj prvi izdih kak blazor ali koraknico. Tako ni mogel nihče čuti krike umirajočih.

Takšne so bile oblike milosti Karla Adolfa Eichmanna. »Moje roke so ostale čiste«, pravi Eichmann, »zarazano delo so izvrševali drugi. Jaz sem bil voljak«. Pri tem pozablja, da je strahotni stroj upravljal prav on in celo še tedaj, ko mu je celo sam Hitler dejal: dovolj! Sest milijonov, a ne del, kot on priznava, znaša število njegovih žrtev. Ali lahko njegova obsodba plača svetu za zločine, ki jih je storil? To je vračanje, ki ga postavljajo mnogi. Ne, prav gotovo ne! Čemu torej naj služi proces? Ne obeta trazen, ki bi bil enkrat njegovim zločinu? Samo eni stvari: da spominja človeštvo, lastne strahote stroje lahko ustvarja politični fanatizem in v kat se lahko spremeni človek. Obvez, ki ima sicer ženo in otroke in vlek kakor kdo izmed nas.

Vojni zločinec Eichmann (levo z očali) v ječi v trenutku, ko mu podaljšujejo nalog za pripor.

MAREC - MAJ 1941

(Odlomki iz dnevnika)
Piše IVAN KREFT

27. marca 1941 so bile po vsej državi demonstracije proti pristopu Jugoslavije k Trojnemu paktu. Partija, ki jih je organizirala se je zavedala, da bo Nemčija napadla Jugoslavijo brez dolgega odlašanja in je zato pričela pripravljati odpor. Vsak član je dobil svojo nalogo. Bil sem zadolžen z delom med mobiliziranci, ki so se zbirali v klasični gimnaziji v Ljubljani. Partija je ugotovila, da je delovala peta kolona tako sistematično, da je zmedla celo ljudi, ki so soglašali s Partijo. Tvezla jim je, kako se je zaradi nemško-sovjetskega zavezništva nesmiselno boriti proti Nemčiji in Italiji. Na zbornem mestu mobilizirancev v klasični gimnaziji je nasedel takemu tolmačenju celo eden izmed solunskih prostovoljcev in do leta 1925 partijski funkcionar.

Vojaška oblast ni dala vpoklicanim obveznikom ne uniform in ne hrane. Bila je nesposobna ali pa je sabotirala. Zato boj proti rovarjenju petokolonašev ni bil lahek. Prve dni ni bilo mogoče doseči skoraj ničesar. Po nekaj dneh načrtne in vztrajne propagande se je razpoloženje ljudi izboljšalo. Medtem so rešili tudi vprašanje prehrane, le orožja in uniform še vedno ni bilo od nikoder.

V soglasju s Partijo sem se 4. aprila odzval vojaškemu pozivu, ki sem ga prejel za Skopje.

Odpeljal sem se iz Ljubljane z večernim vlakom. Redna voznja se je končala že v Zagrebu. Na zagrebški postaji je bilo mnogo vojaških obveznikov, ki pa niso vstopili v vlake in so samo čakali. Tako jim je naročil Maček. To je dokazovalo, da se je Maček odločil za sodelovanje z ustaši in Nemci. Po navodilih iz Mačkove pisarne so se morali ravnati tudi hrvaški železničarji. Tako smo prispeli v Beograd šele 5. aprila zvečer. Vlak za Skopje sem zamudil. Prihodnji vlak bi moral odpeljati šele naslednje jutro.

6. aprila sem bil med najhujšim bombardiranjem na beograjski železniški postaji. Ljudje so bili zmedeni. Povečini so se zatekli v zaklonišče pred postajo, ki pa je bilo nezanesljivo in razen tega prenapolnjeno. Umaknil sem se v manjši park pri postaji in tam ležal čakal konec bombardiranja. Ko je bombardiranje za hip prenehalo, so potniki začeli bežati iz zaklonišča na vse strani. Postaja je bila zadeta in vsakdo je vedel, da vlak tako kmalu ne bo mogel voziti.

V Skopje smo se pripeljali 7. aprila zvečer. Tudi tu so Nemci zbombardirali mestni predel ob postaji. Toda to ni bilo najhujše. Najbolj nas je prizadelo to, da je nemška motorizirana kolona prodrla iz Bolgarije že pred samo Skopje.

V noči od 7. na 8. april smo se prebijali skozi Kačanjsko klišuro, naslednjo noč od 8. na 9. april pa smo prebili v nekem konjskem hlevu v Gračanici. Poprej smo iz hleva izvlekli mrtvega konja, ki je poginil neki vojaški enoti. Vojakovi so bili že tako brezbržni, da konja niso vrgli niti iz hleva. Mi smo ga spravili vsaj na dvorišče in poročali o mrhovini predsedniku občine. Naslednja noč od 9. na 10. april nas je zatekla na trati ob cesti v Kosovski Mitrovici.

Izbojlanje vremena so nemška letala izkoristila za polete. Izvidniška letala so neprestano krožila v zraku in če se je kdo na cesti premikal, so se spustila povsem nizko. Včasih sem imel občutek, da nas bo letalo oplazilo. Nikogar ni bilo, ki bi se postavil v bran.

V »Suvoputni stanici« v Kosovski Mitrovici so se gnetli vojaki, ki so iskali svoje enote in zahtevali hrane.

Po vojnem razporedu sem pripadal dopolnilnemu štabnemu osebju. V eni izmed baterij mehaniziranega artilerijskega divizionu Skodovih topov ni bilo vodnega oficirja. Bil sem odrejen na to mesto. Baterijski položaj je bil nekaj kilometrov od Kosovske Mitrovice proti severu. Cilj baterije je bila cesta od Vučitrna proti Mitrovici. Cilj je bil oddaljen šestnajst in pol kilometra.

Zastarelost artilerije bivše jugoslovanske vojske ni veljala za naš mehanizirani divizion. Če bi dve leti poprej stalo na ebrski fronti v Španiji nekaj takih divizionov na republikanski strani, bi Nemci ne mogli čez reko Ebro, čeprav so razpolagali v Španiji s številno vojsko. Vojna v Španiji bi se znatno zavlekla in Hitler ne bi imel prostih rok za nove fronte, ki jih je odprl v Češki, Poljski, Franciji itd. Sedaj smo imeli topeve, oboženi smo bili dokaj sodobno, toda proti prodirajočim Nemcem in Italijanom nismo smeli streljati. Kakšno je bilo razpoloženje vojakov? Predvsem me je zanimalo, če so bili med njimi tudi Šiptarji. Ugotovil sem, da jih je bilo poprej pet ali šest, a so razen dveh pobegnili. Pogovarjal sem se z preostalima in si pridobil njuno zaupanje. Govorili smo dolgo in tovariško o vsem mogočem, ne samo o razmerah v mačehovski Jugoslaviji, temveč tudi o Nemčiji, Italiji in Španiji. Največ sta me spraševala o Španiji. To je dokazovalo, da se boj španskega ljudstva za svobodo poznali in pravilno vrednotili celo zatirani Šiptarji. Toda Hitlerja, čeprav je bil poleg Franca in Mussolinija najhujši krvnik španskega ljudstva, je šiptarska buržoazija prikazovala kot odrešitelja Šiptarjev. Preslepili so tudi mnoge izmed preprostega šiptarskega ljudstva.

Vprašala sta me kako naj ravnata, da ne bo napak. Bil sem v zadregi. Kaj naj bi jima svetoval v zmedji, kakršna je bila? Končno sem jima svetoval, naj ne pobegneta za ostalimi.

Ker sta hotela nekaj storiti, da bi dokazala svojo zavednost, sta se prostovoljno prijavila za stalno nočno stražo. Dejala sta, da zaradi tega, ker je večina vojakov ponoči slabo stražila in celo spala, kontroliral jih ni nihče, samodisciplin ni bilo.

Bila sta vesela, ko sem sprejel njun predlog, in ponosna, da sem jima zaupal. Njuna vnema je pripomogla, da so tudi ostali stražarji redno in vestno opravljali službo.

Naš divizion je bil motoriziran in je imel v sestavi šoferje, mehanike in druge kvalificirane delavce. Zbral sem šestnajst tovarišev teh strok in tako sestavil skupino, ki sem se nanjo lahko zanesel. Od šoferjev nismo pritegnili samo dveh, ki sta simpatizirala z nacisti. Zato pa sta bila v skupini tudi oba Šiptarja, ki sta bila poljedelca. Odkar smo se tako tovariško pogovarjali o vsem kar ju je tiščalo, sem Šiptariema pravzaprav najbolj zaupal. Neprenehoma sta mislila na to, kako bi dokazala svoje tovarišstvo v skupini, kamor sem ju vključil.

Komandant makedonske fronte, general Nedič, je vedel, da bo pri Nemcih dobro zapisan tisti višji oficir, ki bo prvi izdal vojsko. Zato se mu je tako mudilo z izdaistvom, da ni mogel počakati niti na kapitulacijo Vrhovne komande 17. aprila. Podpis kapitulacije je za dva dni celo prehitel.

(Konec prihodnjici)

(Pomurska založba, Murska Sobota 1961)

Na slovenskem knjižnem trgu se je v teh dneh pojavila bolj drobna knjižica, zbirka pesmi Nacija Kranjca-Pajlina, pod naslovom »Ker sem človek...« Zbirko je uredil Vanek Siftar, opremil Lajči Pandur, izdala pa jo je Pomurska založba v Murski Soboti. Zbirka obsega 37 pesmi, ki so bile doslej v glavnem že objavljene v Mladem Prekmurcu, Svetu ob Muri in Novih obzorjih, poleg teh je tudi nekaj takih, ki doslej še niso bile objavljene.

Pesnik prekmurskih poljan, kot čestokrat imenujemo Nacija Kranjca-Pajlina, pomurskemu občinstvu ni neznan ime. Predvojno občinstvo se je seznanilo z njegovo pesmijo preko Mladega Prekmurca, po vojni in pesnikovi smrti pa so prijatelji njegovega ustvarjanja ter tudi naši kulturni delavci ob raznih priložnostih poskrbeli, da se je naš delovni človek čedalje bolj seznanjal s pesnikovo zapuščino. Zlasti nekateri mladi literarni ustvarjalci so kazali izredno zanimanje za pesnikovo delo, o čemer pričita tudi sestavek Branka Šomena v Mladih potih (letnik III.), ki ga je napisal še kot dijak. Ta mlada literarna generacija se je enako kot na Miska Kranjca v prozi navezala na Pajlina v pesmi. Oba sta ji namreč ustvarila najdragocenejšo umetniške podobe Prekmurja, na katerih je lahko dalje umetniško oblikovala in ustvarjala. To zanimanje med mladimi pomurskimi intelektualci in mladino za pesniško zapuščino Pajlina je že nekako zahtevalo izdajo njegovih pesmi, da bi jim bila tudi njegova podoba bolj poznana.

Zbirko Pajlinovih pesmi pa moramo povezati tudi z drugim faktorjem, to je 20-letnico revolucije, kateri se je pesnik predal z vsem svojim srcem in za njeno uresničenje žrtvoval tudi svoje življenje. To je tudi en izmed najvažnejših

razlogov, ki upravičujejo izdajo zbirke.

Danes, ko nam je s to zbirko podoba Pajlinove ustvarjalnosti bližja, stoji pred literarnimi kritiki in zgodovinarji naloga, da o vrednotijo ta prispevek slovenski literarni ustvarjalnosti. Pajlinove pesmi nam namreč odkrivajo novo podobo, podobo, ki je različna od Pajlina kot borca za stvar delavskega razreda in kot komuniste. Urednik zbirke Vanek Siftar, je v biografskem sestavku takole označil Pajlinovo pesem: »Njegova pesem je bila neposredna, pre-

prost in iskren odsev njegovega notranjega dozorevanja življenja. Osamljenost, ponižana mladost in iz te izviraajo občutek manjvrednosti med ljudmi izven domačih krajev, revščina, v kateri je živel, kompleks smrti, da bo umrl jetičen, borba za prvo - veliko in resnično ljubezen ter končno še ideološko dozorevanje, so sestavine motivov, ki prepletajo njegovo najintimnejše izražanje. (stran 55). S tem je gotovo podana najpristnejša podoba Pajlinove pesmi, njeno bistvo, ki ji bo pa še potrebno dodati oceno Pajlinove

pesmi in njene vrednosti. Kljub temu pa lahko z gotovostjo zapišemo, da se bodo Pajlinove pesmi priljubile številnim pomurskim preprostim ljudem, saj jih bo prevzelo elementarno Pajlinovo doživljanje prekmurske pokrajine in njenih svojstvenih lepot.

Prezreti ne smemo tudi zelookusne in lične opreme, ki je bila dokaj skrbno izbrana. Za to gre priznanje naši založbi, hkrati pa je ta uspeh tudi eden izmed prispevkov za njeno uveljavljanje na slovenskem knjižnem trgu.

S. B.

100-letnica rojstva J. Freuensfelda

Pesnik Josip FREUENSFELD je bil rojen 19. marca 1861 v Radenskem vrhu pri Slatini Radenci. Družina se je kmalu preselila v Veržej, kjer je mali Josip preživel svoja mlada leta. Solal se je v Veržuju in Ljutomeru, učiteljske je dovršil v Mariboru leta 1889. Istege leta je nastopil svoje prvo učiteljsko mesto na Svetinjah pri

Josip Freuensfeld

Ormožu. Na spomlad, leta 1883, je bil imenovan za učitelja v Ljutomeru, kjer je poučeval do decembra 1893. Hrepenel je stalno po višji izobrazbi, zato je zaprosil za študijski dopust, da bi se izpopolnjeval v pedagogiki na Dunaju. Značilno zanj je, da so mu dopust odobrili le pod pogojem, da plača suplena ali svojega namestnika sam iz lastnega žepa. Zavedni ljutomerski rojaki so mu pomagali z denarjem. Na dunajskem pedagogiju je študiral dve leti in je nato v Mariboru napravil izpit za predmetnega učitelja za meščanske šole. Posledica pomanjkanja na Dunaju so se kmalu pokazale - zbolel je za žledodnim rakom in je 23. dec. 1893 umrl v Pragi, kamor se je šel zdravit. Operacijo je prestopal, vendar je čez dva dni zaradi oslabelosti srca umrl.

Na književnem področju se je odlikoval Freuensfeld kot mladinski in ljudski pisatelj. Leta 1885. je izdal pod imenom Miljenko Devljan pripovedke pod naslovom Mladini, leta 1892 pa je sam založil Venček pravljic in pripovedk. Strokovne članke je objavil v Popotniku, v koledarju Mohorjeve družbe pa dve daljši povesti in to Ravna pot - najboljša pot ter Oče in sin. Svoje pesmi je pošiljal tudi v Ljubljanski zvon, v Vesno in v Vrtec. Vse svoje moči je posvetil svojemu poklicu, za katerega je živel z vsem srcem in ga izpolnjeval z vso prirojeno mojo v nemu in natančnostjo. Svojo učiteljsko čast, svoj in svojih stanovskih tovarišev ugled je čuval napram vsakomur z največjo skrbjo in

pazljivostjo. Med tovariši je bil zelo spoštovan ker je bil odličan učitelj, zato je večkrat prejel razna priznanja. Velike zasluge si je pridobil Freuensfeld za napredek slovenskega naroda v ljutomerskem okraju. Ustanovil je več bralnih društev in pevskih zborov. Narodni nasprotniki, Nemci in nemškutarji so ga napadali po svojih časopisih in mu povsod nasprotovali, posebno, ko je zaprosil za nadučiteljsko mesto v Ljutomeru in so mu to prošnjo odbili z izgovorom, češ, da je še premlad za tako mesto.

Večina njegovih pesmi je lirске vsebine. Freuensfeld je napisal z neupogljivim pogumom in preokornim duhom slovenskemu narodu sledeče verzice:

O, ne obupaj, narod moj! Prišel bo hip, prišel bo dan, Vihar bo prihrumel besan, zemlje bo črna noč pokrila. Zarel bo blisk, udarjal tresk in vmes razlegal krik sotesk. Pravica s silo bo se bila. O, ne obupaj narod moj! O, ne obupaj narod moj! Ustihnil bode bojni grom, Prisvetil žar na mli dom in vdihnil novo mu življenje. Dehtel bo hrib in dol in gaj, dehtel bo roda novi maj. Pozabljeno bo vse trpljenje. O, ne obupaj narod moj!

Freuensfeld je premlad moral umreti, zato je ostalo mnogo njegovih nad in želja in tudi njegova poslednja želja ob smrti, neizpolnjenih, da bi počival v domači zemlji. Pokopan je na pokopališču v Pragi.

»PETKOV VEČER« V LJUTOMERU

V klubu Ljudske univerze v Ljutomeru so pred nedavnim v okviru programa klubskega kulturno-zabavnega življenja uvedli takozvane »Petkove večere«, kjer bi se naj prebivalci mesta, zlasti mladina, seznanjali s vprašanji političnega, gospodarskega in kulturnega življenja ter z življenjem in delom rojakov Prekije (Fran Miklošič, Stanko Vraz, Ivan Kaučič, Jože Kerec, Vinko Megla in drugi). Mimo tega se bo mladina na teh večerih seznanila tudi z znamenitostmi Ljutomera in okolice. »Petkovi večeri« bodo namenjeni tudi literarnim in glasbenim prireditvam. Pri predavanjih se bodo posluževali filma, magnetofona in drugih sredstev.

Klub Ljudske univerze v Ljutomeru vsak četrtek organizira tudi šahovske večere.

-rj-

Izšla je peta številka Radenskega vestnika

Izšla je peta številka Radenskega vestnika, ki med drugim prinaša članek Kongo in vsa Afrika v borbi za svobodo. V daljšem sestavku Slatina v očeh gostov pa prikazuje absolvent medicine Lojze Stefanec, kako je zdravišče z leti pridobivalo svojo vrednost in privlačnost, da se gostje leto za letom radi vračajo v Radence. Številko zaključuje rubrika Vprašajte - odgovorjamo.

Novosti v študijski knjižnici v M. Soboti

- Grajska 2
- Kranjec M.: Za svetlimi obzorji I/1-2. Lj. 1960, sign.: 5009.
 - Menart J.: Casopisni stih Lj. 1960, sign.: 5011.
 - Sadoul G.: Zgodovina filma Lj. 1960, sign.: 5004.
 - Zandvoort R. W.: A handbook of English grammar London 1958, sign.: 4999.
 - Ward A. C.: English literature Chancer to Bernard Shaw London 1958, sign.: 4994.
 - Za celo leto: Priročnik iger in delkamacij Lj. 1960, sign.: 4988.
 - Prispevki za zgodovino delavskega gibanja št. 1 Lj. 1960, sign.: 4965.
 - Prispevki k psihologiji št. 1 Lj. 1960, sign.: 4980.
 - Cehov Anton Pavlovič: Literaturno nasledstvo Moskva 1960, (cfr.) sign.: 4950.
 - Obiskovalci knjižnice, dvignite legitimacije za leto 1961!
 - Citalnica je odprta ob delavnih dneh v ponedeljek, sredo in petek od 12. do 19. ure, v torek in četrtek od 7. do 14. ure, ob sobotah do 12. ure.

Zaradi evidence prosimo obiskovalce, ki imajo kaj sposojenega doma, da nam knjige takoj vrnejo!

UPRAVA

V dobrovolniškem otroškem vrtecu

ŽIVŽAV ŠTIRIDESETORICE

Dobrovnik sodi med obmejne vasi, v katerih vedno pripravljajo kaj novega. Tudi ob zadnjem obisku nismo odšli od tam s prazno beležnico. Trenutno vaščani največ pripravljajo o ureditvi ceste do Bukovniškega jezera. Često namreč pogosto sami rabijo, hkrati pa se zavedajo, da bi lahko jezero že zdavnaj predstavljalo pomembno turistično zatočišče, če bi tja vodila boljša cesta. Za ureditve ceste so se vaščani že večkrat ogrevali, vendar bi jo v dolžini 6 kilometrov sami težko uredili. Tokrat pa je pokazalo zanimanje za ureditve ceste tudi Kmetijsko gozdno gospodarstvo Lendava. Sedaj so priprave tako daleč, da bodo v kratkem začeli z delom. Računajo, da bodo za ureditve ceste porabili blizu 6000 kubičnih metrov gramoza, opraviti pa bo potrebno blizu 3500 delovnih dni. Dela bodo v veliki meri opravili vaščani Dobrovnika, kolektivni opekarne ter deloma tudi vaščani okoliških vasi, nekaj denarnih sredstev pa je obljubilo Kmetijsko gozdno gospodarstvo iz gozdnega sklada. Jezero bodo morali po ureditvi seveda tudi opre-

kar dobri in otroci se kljub temu, da preživljajo v njih šele prve dni, dobro počutijo. Ko smo jih obiskali, je bila v igralnici samo mlajša skupina, starejša pa je bila na sprehodu. Za začetek je obisk kar dober in skoraj večji kot so pričakovali, saj jih je prišlo preko 40, veliko tudi iz kmečkih družin. Otroci se počasi navajajo tudi slovenskemu jeziku, kar jim bo pozneje koristilo v šoli.

Za konec naj omenimo še eno novost, ki jo pripravljajo v Dobrovniku. V kratkem bodo namreč odprli v prostorih male manjšo knjižnico. Omaro za knjige so dobili pred dnevi, sredstva za nakup knjig pa jim je v veliki meri prispeval Okrajni odbor SZDL. Kupili bodo knjige v madžarščini in deloma tudi v slovenščini.

J. Stolnik

OD BENICE DO PROSENJAKOVEC

Ta teden smo v uredništvu že mislili, da nas je naš reporter pustil na cedilu; ne njega, ne reportaže ni bilo od nikoder. V zadnjem trenutku pa je priromalo pismo s slikami in reportažo. Podobne reportaže bomo odslej objavljali v več številkah.

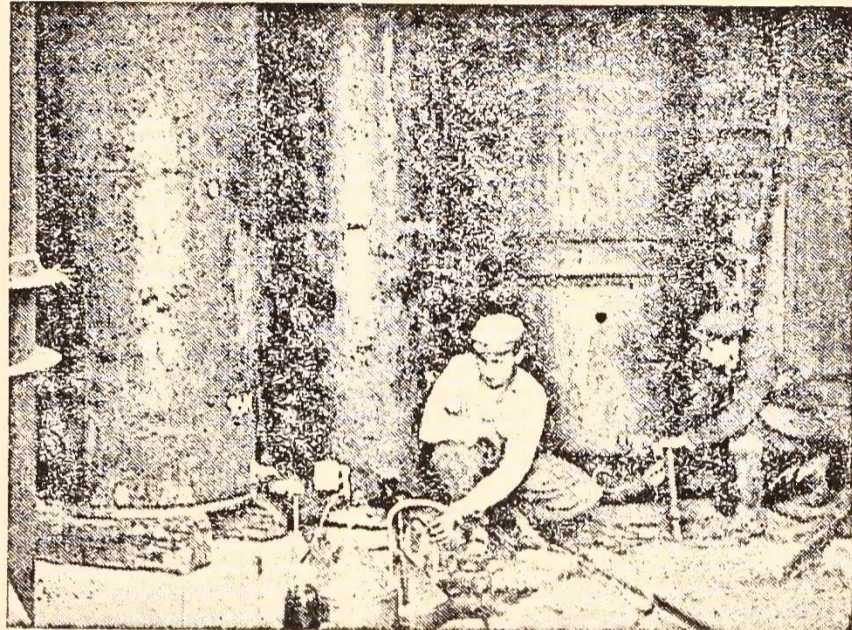
Reportaža se je začela takrat, ko se začela dan. Zjutraj, ko je sonce prikukalo izza Centbiških gor, ko so vasi zazivele v svojem vsakodnevnem, ponekod pestrem in zanimivem, ponekod pa tudi zdeločasem zdušju. Skripajoči vozovi z gnojem so se počasi pomikali po cestah, tu in tam pa je kak avtomobil dvignil prah in zastrl pogled kolesarjem, ki so hiteli v službo.

V BENICI IN PINCE MAROFU, v vasicah, ki si utirata pot skozi čas skoraj z roko v roki, ni bilo kdove kako živahno. Na številnih dvoriščih so nakladali gnoj, tu in tam pa je kak ženska roka segala v vodo v zastarele vodnjake. Preskrba z vodo je eden osrednjih problemov obeh vasi, zato ni čisto slučajno, da se je organizacija Rdečega križa letos tako zavzela za male asanacije in zlasti za kloriranje vodnjakov. Vendar pa to ni edini načrt obeh vasi. Dnevi so dolgi, dela je veliko. Poskrbeli bodo tudi za razvedrilo. Organizacija SZDL bo letos poskrbela za dokončno ureditev dvorane v združnem domu. V dvorano pa sodi kajpada tudi televizor. Tega bodo, kakor kaže, imeli že letos, kajti vaščani takrat ko gre za ureditvevanje skupnih ciljev, ne odklanjajo nabitirnih, pa tudi ne delovnih aktcij.

Skozi PINCE me je pot privedla v DOLINO - vasico polno načrtov. Vasica je bila še pred leti v nevarnosti, da se v njej izneveda pojavi katera od nalezljivih boleznih, kajti zastareli vodnjaki, neurejene greznice, enojšča in odtokni jarki so bili v zares neprimernem stanju. Najprej se je za ureditev teh objektov zavzel Občinski odbor Rdečega križa v Lendavi; napravili so načrt in vaščani so začeli z delom. Že imeli so v ta namen porabili milijon dinarjev brezobrestnega posojila, ki jim za je dodelil občinski ljudski odbor. Ter uredil dobro tretjino objektov. Istočasno so se gasilci lotili gradnje vodnega bazena. Pravijo pa, da bodo zraven njega uredili še vaški pralni bazen ter uredili bližnji vodnjak, pri katerem je vedno živahno. Ta pa seveda ni edini v letošnjem programu. Objubljene imajo namreč še en milijon dinarjev posojila. Podobne načrte imajo letos tudi v DOLGI VASI.

Na razpotju vrh klanca v DOLGOVAŠKIH GORICAH sem se u-

prizadevnosti, kajti za sabo ima že precej uspele izvedbe "Vesele večera" v domači vasi in Dobrovniku, v prihodnjih dneh pa se bo predstavil še v Kapci in verjetno še v Pincah all Centbi. Takoj za tem bodo nastudirali še eno igro, ki jo bodo ravno tako najprej uprizorili doma, seveda v eni izmed kmečkih hiš, kajti dvo-

Destilacija eteričnih olj v Bukovnici

rane nimajo. In prav to vzpodbuja mladino, da zbira sredstva od prireditvev za letos predvideno gradnjo vaškega doma. Podobno delajo tudi ostale vaske organizacije, zlasti gasilci in SZDL. Nedavni zbor volivcev pa je osvojil tudi predlog za prostovoljno delo. Vaški dom je osrednji vaški načrt tudi v MOSJURU, kajti že tako tesna šola ne more služiti še za sestanke in ostale vaske potrebe. Najprej so sicer nameravali kupiti televizor, vendar so se raje odločili za gradnjo doma, televizor pa bodo kupili pozneje. Nekaj sredstev so že zbrali. Sodeč po pripravah lahko računajo, da bo uprizoritev igre "Lov na srečo", ki jo pripravlja mladina za letošnji junij, zadnja predstava na prostem.

V GENTEROVCIH je vladalo praznično razpoloženje, kajti ljudje so stali pred hišami in si zve-

ke potrebe imajo primeren prostor v šoli. Precejšnjo aktivnost je zadnje čase pokazala mladinska organizacija, ki pripravlja igro "Kmečka gospodinja", pripravljala pa tudi teren za šolsko igrišče.

V ZITKOVCIH imajo vaški dom že pod streho in ga bodo spomlad začeli dograjevati. V vasi so

znašel v MOTVARJEVCIH. Tako sem moral ugotoviti, da vaske ceste niso kaj pridne. Tega se zavdajo tudi vaščani, vendar lansko jesen za ceste ni bilo časa, kajti gradili so vasko dvorano. S prostovoljnimi delom in materialom so gradnjo pocenili za več stotisoč dinarjev. V kratkem bodo dvorano docela opremili, čeprav tudi v sedanjem stanju služi namenu. Ob nedeljah in sobotah imajo kinopredstave, pred dnevi pa je s svojim programom gostovala tudi skupina Radia Novi Sad. Mladina pripravlja igro "Če si moški, bodi moški" in "Družina, ki se uniči". Prvo bodo uprizorili že v aprilu. V Motvarjevcu pa so ob mojem obisku preseljevali trgovino iz Čikečke vasi.

Malce nerodno, vendar sem moral, preden sem nadaljeval pot proti Prosenjakovcem, pohiteti še v KOBILJE. Že v začetku sem zvedel, da vaščani po lanskoletni vzpostavil avtocestne proge, želijo čimprej urediti še primerno garazo. Krajevni odbor ima v programu tudi ureditev krajevne tehnične ter izdatno popravilo vaških cest. Popravila cest bodo šla nekoliko hitreje, ker so odprli vasko gramoznico. Kmalu bodo v vasi dogradili tudi mrtvašnico, pozneje pa bi radi še vaški vodnjak. Za tem teži zlasti organizacija Rdečega križa, ki ima letos med drugim v programu večje asanacije, precejšen poudarek pa bo dajala zdravstveni prosveti. Organizacija kaže zlasti veliko zadovoljstvo nad mladimi članicami, ki so se zlasti izkazale pri krvodajalskih akcijah. Moram pa tudi omeniti, da so si sestavili kobiljski gasilci precej zahteven program za teden požarne varnosti in proslave 20-letnice revolucije.

No in tako sem se znašel na zadnji postaji, označeni na potovalnem programu - v PORDASINCIH. Stevilni vaščani so imeli ravno največ dela pri gradnji mrtvašnice, ki bi jo radi dogradili že čez en mesec. S tem, da so jeseni uradili cesto proti Čikečki vasi, zgradili novi most in pogolblili jarke, še niso opravili vsega. Tudi za pomlad jim je ostalo precej dela. In ob vsem tem še, kakor v številnih drugih vaseh, pripravljajo gradnjo vaškega doma. Material in denar bodo zbrali že letos, gradnja pa bodo začeli prihodnjega pomladi.

Sodeč po naslovu, bi moral sedaj zapisati še nekaj vrstic iz Prosenjakovce. To pa sem si prihranil za prihodnjo reportažo, ki se bo začela tam, kjer se ta končuje. Do takrat pa lep pozdrav! Janko Stolnik

zaključevali večtedensko škropljenje drevev, ko sva s "konjičeni" priskakljala po vaških kolenih. "Do BUKOVNICE ne morete zati." To so mi zatrjevali že v Dobrovniku. Mogoče malce iz hudomušnosti, kajti globoki kolniki v blatnem klanecu res ne dopuščajo,

Predsednik mladinskega aktiva v Dolgovaških goricah

da bi izgubil pot. Le nekaj kilometrov od Dobrovnika leži stisnjen v zatišje gozdov skriti turistični biser - BUKOVNIŠKO JEZERO. Menda je res kriva samo slaba cesta, da turizem tod še ni zazivel. Vendar turistične fanfare oznanjajo tudi ta čas. Le nekaj sto metrov poti skozi gozd in pred mano se je odkril pravcati "svet tišine" - Bukovnica. Tod bolj poredko dvigajo prah in trgajo tišino traktorji in avtomobili. Na desni se stiska pod hrib destilacijski obrat za proizvodnjo eteričnega olja od kmetijske družine Prosenjakovi. To je donosen obrat. Po dva delavca naprava v dveh izmenah od 12 kilogramov olja, katerega kilogram stane preko štiri tisočake.

Po strmini sem se povzpela v "miniaturno" vasico, ki šteje le nekaj 27 hišic. Bilo je mirno. Našel sem starejšega možaka, ki mi je pokazal pot proti ČIKEČKI VASI. Nekaj časa sem se peljal po gozdnih globeli, koder mi je pokazal, vendar mi je v šumečem listju kmalu zmanjkalo poti. To kljubovalno naključje pa je hotelo, da sem se namesto v Čikečki vasi

VESTI

VELIKA POLANA - Socialistična zveza v Veliki Polani dela v treh sekcijah. Najdelavnejša je kulturno-prosvetna sekcija. Do sedaj je že organizirala šest predavanj za kmetovalce in seminar za družbeno upravljanje v solstvu.

V mesecu februarju se je končal zdravstveni tečaj za žensko mladino. Od 32 vpisanih je tečaj redno obiskovalo 30. Pred kratkim pa je bil v Veliki Polani tudi zaključek zdravstvenogospodinjstva tečaja RK. Tečaj je bil v dveh izmenah in ga je obiskovalo 30 žena. Ljudska tehnika pa pripravila tečaj za šoferje-amaterje. Tečaj bo začel z delom koncem marca.

MARKISA VCI - Mladinski aktiv v Markišavcih je pred kratkim naštudiral igro "Vdova Rošinka". V nedeljo se bodo v igro prvič predstavili na domačem odru. Nameravajo pa gostovati tudi v sosednjih vaseh.

APACE - DPD "Svoboda" - Apače je v nedeljo uprizorila igro "Metěž" v režiji Cirila Češnjavar. Polna dvorana ljudi apakoga kulturnega doma je bila z igro zelo zadovoljna.

KAPELA - Aktiv LMS Kapela je v nedeljo v domu DPD "Svoboda" uprizoril dve enodejanki "Medved" in "Snubač". Po predstavi obeh iger so kapelski mladinci prikazali še nekaj narodnih plesov.

MARTJANCI - V nedeljo je mladina iz Martjanec gostovala z igro "Pričarani ženini" v Matkovcih. Igro si je ogledalo veliko število vaščanov.

GRAD - Redna letna konferenca Osnovne organizacije Zveze komunistov je bila v nedeljo pri Gradu. Konferenci je prisostvoval tudi predsednik OLO Murska Sobota, Rudi Čačinovič.

RATKOVCI - Na občnem zboru Kmetijske zadruge v Ratkovcih so med drugim sklenili, da bodo v jeseni začeli urejati plantažne sadovnjake v vaseh Lončarovci, Kančovci in Ratkovci.

PRAVNI KOTIČEK

VPRAŠANJE:

All lahko gospodarska organizacija oziroma zadruga proda privatniku osnovna sredstva, katerih razprodaja je bila objavljena v časopisu in koliko časa po tej objavi jih lahko proda?

ODGOVOR:

Po 93/2 čl. Zakona o sredstvih gospodarskih organizacij (Ur. list FLRJ, št. 54/57, 48/58, 17/59, 43/59, 52/59 in 8/61) sme gospodarska organizacija izjemoma prodati državljanom in civilnim pravnim osebam stvari posameznih vrst po posebnih zveznih predpisih ob določenih pogojih. Te pogoje določa Odredba o pogojih za prodajo določenih vrst osnovnih sredstev in sredstev skupne porabe dr-

žavljanom in civilnim pravnim osebam (Ur. list FLRJ, št. 27/58).

Sredstva, ki so navedena v tej odredbi, lahko prodajajo gospodarske organizacije državljanom in civilnim pravnim osebam, če jih niso mogle prodati gospodarskim organizacijam ali družbenim pravnim osebam na javni dražbi ali kako drugače po določbah 89. člena cit. Zakona o sredstvih gospodarskih organizacij. Kmetijska zadruga mora imeti za tako prodajo določenih stvari poprejšnje soglasje osnovne zadržne zveze, v katero je včlanjena. O prodaji sredstev in o načinu prodaje odloča delavski svet gospodarske organizacije, v kmetijski zadrugi pa upravni odbor zadruge oziroma organ, ki je z njenimi pravili za to pooblaščen.

Da bi moral od objave razprodaje osnovnih sredstev v časopisu poteči določen čas, v odredbi ni predpisano.

VPRAŠANJE:

Delavec podjetja, ki je bilo likvidirano 15. aprila 1959, ni dobil štiri in pol mesece pred zaključkom likvidacije osebnega dohodka. Likvidacija podjetja je bila končana z izgubo, ki je znašala 400.000 din. Vpraša, ali je upravičen do minimalnega osebnega dohodka.

ODGOVOR:

Po 186. čl. Zakona o delovnih razmerjih (Ur. list FLRJ, št. 53/57) ima delavec pravico do minimalnega osebnega dohodka, ne glede na to, kolikšen dohodek je dosegla gospodarska organizacija.

Po 52/4. členu Uredbe o prenehanju podjetij, (Uradni list FLRJ, št. 51/53, 8/54, in 49/56) ima delavec med likvidacijskim postopkom pravico do osebnega dohodka, katerega višina je določena v tarifnem pravilniku.

Če je zoper podjetje uvedena prisilna likvidacija, se delavcem plačajo terjatve, ki izvirajo iz njihovega delovnega razmerja pred uvedbo prisilnega likvidacijskega postopka, iz likvidacijske mase po vrstnem redu, ki ga določa 69. člen cit. Uredbe o prenehanju podjetij. Po tem čl. so delavci upniki 5. vrste.

Čeprav se iz vprašanja, ki ga je postavil delavec, ne da ugotoviti, ali je bil v delovnem razmerju do konca likvidacijskega postopka, ali je torej njegova terjatev do podjetja nastala pred uvedbo likvidacijskega postopka, po navedenem ni izgledno, da bi lahko delavec uspešno uveljavljal pravico do minimalnega osebnega dohodka.

Glasbena revija v M. Soboti

V Pomurju se mladi glasbeniki pripravljajo na okrajno revijo glasbenih solistov, ki bo 16. aprila v Murski Soboti. Najboljši iz te revije se bodo udeležili republiške revije solistov, ki bo letos 22. in 23. aprila v Mariboru.

OBČINSKA KONFERENCA V LJUTOMERU

Pred nedavnim je bila v Ljutomeru občinska konferenca ljudske tehnike. Ugotovili so, da je potrebno razširiti delovanje tehnično-vzgojnih organizacij tudi v tiste kraje, kjer le-teh zdaj ni. Tako so omenjali zlasti Veržej in Razkrižje. Posebno pozornost bo

SREČANJE BRIGADIRJEV

Te dni se v Pomurju pripravljajo za praznovanje Tedna brigadirjev. Posebno bogat spored je mladina pripravila v Murski Soboti, kjer bo 27. marca brigadirsko kresovanje s kulturnim programom, 28. marca pa namerava mladina v Murski Soboti izvesti enodnevno lokalno akcijo. Delovišče bodo določili te dni. 29. marca bodo odprli razstavo slik in dnevnikov, raznih zapiskov iz življenja brigad ter o gospodarskem razvoju občine Murska Sobota. 30. marec je posvečen športnim igram. Na programu so nogometne,

rokometne igre med brigadirji in srednješolci, tekmovanje med šahovskim društvom Soboti in brigadirji. 31. marca bo zbor srednješolske brigade, 1. aprila nameravajo prirediti brigadirski večer s plesom. 2. aprila pa bi se naj v Murski Soboti srečali vsi brigadirji Pomurja, ki so se udeležili delovnih akcij v letih po vojni. Mladinski aktivni po vaseh pa nameravajo na predvečer Dneva brigadirjev prirediti kresovanje. Krajevni komiteji LMS pripravljajo ponekod tudi večje kulturne programe.

Drevesnica na Tišini

RAZŠIRITEV GOZDNE DREVESNICE NA TIŠINI

Gozdno drevesnico na Tišini bodo letos povečali za skoraj 6 hektarov, predvsem zaradi velikih potreb po gozdnih in parkovnih sadikah. V lanskem letu so iz te drevesnice prodali nad 2 milijona raznih sadik. Letos pa računajo, da bodo prodali samo spomladi več kot 300 tisoč sadik.

Za drevesnico so nabavili že nad 2 tisoč metrov cevi za namakanje in zalivanje sadik. Poleg tega pa nameravajo še letos zgraditi poslovne prostore in večje skladišče. Za razširitev drevesnice bodo potrebovali okrog šest milijonov dinarjev investicij.

UGODNA BILANCA SOBOŠKIH GODBENIKOV

Godba na pihala v Murski Soboti, ki deluje pod okriljem DPD Svoboda, se bo letos pomladila z mladimi godbeniki. Godba je v lanskem letu uspešno delovala, saj je imela 37 večjih javnih nastopov. Sodelovala je na vseh prireditvah in praznovanjih. Ker imajo dovolj instrumentov, nameravajo letos pritegniti predvsem mladino. Za uspehe godbe na pihala v Murski Soboti gre največ zaslug neumor-

nemu kapelniku in učitelju na glasbeni šoli tov. Grlecu, ki vodi godbo na pihala vsa pomlajna leta.

Novi bazen in stari vodnjak v Dolini

stavil in izbral pot, po kateri bi krenil. K sreči je primahal med njivami fant s sukničjem čez levo ramo. Vprašal sem ga po delu dolgovaške mladine. "To pa lahko povem, sem predsednik aktiva," mi je hitro pojasnil. Da, Martin je predsednik mladinskega aktiva, ki so ga ustanovili šele ob Novem letu. Kaže pa precej

davo ogledovali vsakogar, ki se je pojavil v vasi. Upajmo, da bodo v bodoče prosti čas izkoristili tudi drugače, recimo pred televizorjem, ki ga bodo kupili. Okrog sto tisočakov so zbrali sami, ostalo pa sta prispevala zadruga Dobrovnik in Okrajni odbor Socialistične zveze. Vaškega doma za zdaj še ne rabijo, kajti za vaš-

V teh dneh bo naš reporter obiskal Prosenjakovce, Berkovce, Ivanjševce, Središče, Domanjševce, Krplivnik, Hodoš, Dolence, Budince, Čepince, Neradnovce in Ženavlje.

Uredništvo

JULIJA MLADINSKO ZBOROVANJE V RAKIČANU

Mladina Pomurja se že pripravljala na praznovanje 20-letnice vstaje jugoslovanskih narodov. Občinski komiteji in aktivni so izdelali obširne delovne programe. Mladina bo sodelovala s kulturnimi točkami na vseh proslavah.

Občinski komite mladine v Murski Soboti je pred kratkim razpisal obširno tekmovanje za mladinske aktivne. Organiziral bo pohod mladine v pomembne kraje iz NOV v Prekmurju. Priredil bo razstavo mladinskega tiska, tehnič-

nih ter likovnih izdelkov. Organiziral bo koncert mladih glasbenikov, oddajo 90 mladinskih minut, kjer bodo sodelovali pionirji in mladina z raznimi kulturno-zabavnimi točkami. Organizirali pa bodo tudi posvetovanje o estetski vzgoji mladine. V programu je več kulturnih in športnih srečanj v obliki raznih gostovanj. V poletnih mesecih pa namerava občinski komite prirediti taborjenje za mladino ob Negovskem jezeru. V vseh večjih krajih bodo ustanovili TV in OZN klube v aktivih. V mesecu juliju naj bi bilo zborovanje mladine soboške občine v Rakičanu.

Podobne programe so sprejeli tudi ostali občinski komiteji LMS v Pomurju.

OBČNI ZBOR TRAKTORISTOV

Pred dnevi je bil v Radgoni občni zbor traktoristov in kmetijskih strojnikov. Razpravljali so o programskih vprašanjih tega društva.

Pri tem delu so obljubili pomoč tudi vaščani. Šolski odbor je že pripravil les s katerim bodo uredili ograjo okrog šole.

Na šoli so letos ustanovili tudi šolsko zadrugo, ki šteje 31 članov. Kmetijska zadruga Černelavci je pionirjem odstopila 20 arov zemlje na kateri bodo zasadili povrtino. Poleg tega jim je zadruga še obljubila umetna gnojila in strokovno pomoč. Veterinarski zavod v Murski Soboti pa bo pionirjem odstopil tudi nekaj hlevskega gnoja.

ŠOLSKA ZADRUGA TUDI V KUPŠINCIH

Šolski odbor v Kupšincih je nedavno sklenil, da bo potrebno na šoli prekriti streho, ker ob večjih nalivih propušta.

POLNA ČITALNICA V SOBOŠKI KNJIŽNICI

Mestna knjižnica s pionirsko knjižnico in čitalnico v Murski Soboti ne skrbi samo za bralce Murske Sobotne, temveč posoja svoje knjige tudi podeželskim knjižnicam. Knjižnica ima okrog 2 tisoč rednih mladih in odraslih bralcev. Čitalnica je vedno zasedena. V lanskem letu jo je obiskalo nad 11 tisoč bralcev. Čitalnica ima na razpolago tudi televizor.

Obvestilo upokojencem

V zvezi s prevedbo pokojnin je Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Murski Soboti že začel izračunavati pokojnine na nove zneske. Tako bo vsak upokojenec k svoji dosedanjni pokojnini v mesecu aprilu prejel tudi razliko na pokojnini za mesec januar, februar in marec 1961, nato pa do izdaje odločbe o prevedbi pokojnine prejel akontacijo na nove pokojnine, ki bo poračunana ob izdaji odločbe. Prevedba pokojnin bo izvršena po uradni dolžnosti.

Ker je prevedba pokojnin za zavod velika obremenitev, predvsem, če računamo, da bodo to delo morali opraviti uslužbenci, ki opravljajo tekoče delo, je do nadaljnjega organizirana pravna služba na zavodu tako, da so uradni dnevi za stranke le enkrat tedensko in to ob četrtek ob 7. ure zjutraj do 17. ure popoldne. Strank, ki se ne bodo držale tega dneva, ne bomo sprejemali v drugih dneh.

Zato prosimo vse uživalce pokojnin in tudi ostale zavarovance, da prihajajo na zavod zaradi informacij v pokojninskih zadevah le ob določenem dnevu, ker je v njihovem interesu, da bo prevedba čimprej končana.

Okrajni zavod za soc. zavarovanje M. Sobota

Opozorilo koristnikom PTT uslug

Pošte imajo dokajšnje težave v zvezi s prenosom in dostavo poštnih pošilk glede na to, da naslovi ne vsebujejo vseh podatkov, ki so potrebni za brezhibno poslovanje. Zaradi tega naprošamo vse koristnike ptt uslug, da naslavljajo pošiljke tako, da jih bomo lahko brez zamud odpravljali in vročevali. Naslov mora vsebovati vse podatke, na podlagi katerih bo lahko pošiljka nedvomno dostavljena upravičencu. Na primer: Tov. Balazic Stefan, Titova 28, Murska Sobota, Slovenija, Jugoslavija.

Uprava PTT podjetja Murska Sobota

Dne 9. marca 1961 je bilo v prostorih uprave Prešernove družbe žrebanje nagradne križanke, objavljene v Koledarju PD za 1961. leto. Komisija je izžrebala:

Radijski tranzistor prejme Riedl Albina, Leskovec pri Krškem. 10 bogatih knjižnih nagrad prejmejo: Pivk-Stevo, Požarevac, Bašin Miloš, Ljubljana, Gnezda Joža, Unec, Ahlin Franc, Vrhpolje pri Kamniku, Spindler Metod, Pekel, Maribor-Košaki, Rožman Janez, Pesje, Pesjak Karlo, Kovor, Vemer Angela, Maribor, Mušič Stojan, Koper, Lipič Jože, Salovci v Prekmurju.

POVERJENIKI PREŠERNOVE DRUŽBE

Zaradi knjižnih sejmov v Ljubljani in Mariboru je rok za vpisovanje v članstvo Prešernove družbe podaljšan do 5. maja nepreklicno. Pohitite s vpisovanjem!

PREŠERNOVA DRUŽBA

OBVESTILO

Na podlagi 16. člena Pravilnika za izvajanje Zakona o orožju (Uradni list LRS št. 28/54), obveščamo vse lastnike orožja in orožnih listov, da se bo pričelo podaljševanje veljavnosti orožnih listov za vse vrste orožja za leto 1961.

Lastniki naj se zglasijo na pristojni postaji LM, dvignejo predpisani obrazec, ga izpolnijo in dajo potrditi pri svoji lovski družini, do 4. aprila 1961 pa ga vrnejo na postajo LM.

Prošnje za podaljšanje veljavnosti orožnega lista morajo biti kolkovane s 650 din za vsak komad orožja; za vsako naslednje orožje pa po 600 din.

Zaradi hitrega in nemotenega postopka naj se vsi lastniki orožja ravnajo po teh navodilih ter pravočasno dvignejo in vrnejo prošnje na postajo LM. Od 15. aprila 1961 dalje pa lahko zopet dvignejo svoje orožne liste na postaji LM, kjer so prošnje oddali.

Lastnik orožnega lista, ki ne bo pravočasno vložil prošnje na postaji LM, se bo moral zaradi podaljšanja veljavnosti orožnega lista obrniti sam na tukajšnji oddelek.

Iz pisarne
Oddelka za notranje zadeve
Murska Sobota

TOVARNA MLEČNEGA PRAHU MURSKA-SOBOTA

razpisuje delovno mesto POSLOVODJE

za prodajalno mleka, mlečnih izdelkov, zajtrkovalnico in delikateso.

Pogoji: visokokvalificirani delavec v trgovini ali kvalificirani delavec s 4-letno prakso kot poslovodja delikatese. Tarifna postavka po tarifnem pravilniku podjetja. Nastop službe po dogovoru. O-293

Upravni odbor ZOP AGROSERVIS MURSKA SOBOTA

razpisuje delovna mesta:

- ŠEFA FAKTURNEGA ODDELKA
pogoji: srednješolska izobrazba z nekaj let prakse
 - VODJE SKLADIŠČA
pogoji: vkv trgovec ali avtomehaničar-mojster z znanjem komercialnih poslov
 - DVEH MOJSTROV-AVTOMEHANIČARJEV
 - DVEH KVALIFICIRANIH KLJUČAVNIČARJEV
 - ENEGA KVALIFICIRANEGA STRUGARJA
 - PETIH KVALIFICIRANIH AVTOMEHANIČARJEV
- Nastop službe takoj ali po dogovoru. Prošnje sprejema uprava podjetja.

MAŠČEVALNO NAKLJUČJE

Anthony Berkeley

»Mislim, da pravijo temu tragična ironija,« je gospa Verreker-le-Flemming klepetala naprej. »Gotovo je bilo dovolj tragično in nikoli se nisem slišala česa tako ironičnega. Saj veste za tisto stavo, seveda, po kateri je morala dobiti skatlo čokoladnih bonbonov, in ko ne bi bilo tako, bi mi sir William ne dal nikoli zastrupljene čokolade in bi jo pojedel sam in umrl in bil fuč? Torej, gospod Sheringham...« pri tem je vdova znižala glas v šepet zarotnika in navajeno pobilnila okrog sebe, »tega nisem doslej še nikomur povedala, vam pa povem, ker vem, da boste mojo novico cenili. Joan ni ravnala lepo!«

»Kako to mislite?« je zbegano vprašal Roger.

Gospa Verreker-le-Flemming se je neprikrito razveselila močnega vtisa.

»Vidite, igro je gledala drugič. Prvi teden, ko so jo igrali, sva jo šli skupaj gledat. Ves čas je torej vedela, kdo je nepridiprav.«

»Zlodja!« Rogerja je pretreslo tako, da si gospa Verreker-le-Flemming ni mogla zeleti bolj. »Maščevalno naključje! Nobeden od nas ni varen pred njim.«

»Hočete reči: poetična pravičnost?« je žrgolela gospa Verreker-le-Flemming, ki so bile zanjo te pripombe nekam nerazumljive. »Ze, ampak da je med nami vsemi zadelo ravno Joan Beresfordovo! To je ne navadno. Niti pomislila ne bi, da bi Joan Beresford kdaj mogla storiti kaj takega. Bila je tako ljubko dekle. Nekoliko preveč udarjena na denar, to že, če pomislite, da ji nikoli nič manjkalo, ampak saj ne gre za to. Seveda se je samo pošalila, potegnila je moža za nos, vendar sem zmerom mislila, da je Joan tako resno deklet, gospod Sheringham. Hočem reči, da povprečni ljudje ne govorijo o časti, o resnici, poštemen ravnanju in takih rečeh, ki se zdijo človeku same po sebi razumljive. Joan je bila drugačna. Zmerom je rekla, da kaj ni pošteno ali da ne bi bilo lepo. No, to se je kaznovala zavoljo nepoštenih stave, ki si jo je bila privoščila, kajne? Ubožica. Sicer pa — to je ponoven dokaz za stari pregovor, kajne?«

»Kak stari pregovor?« je vprašal Roger, hipnotiziran od te plime.

»No, da tiha voda bregove dere. Joan je morala biti tiha voda, bojim se, da res.« Gospa Verreker-le-Flemming je vzdihnila. »Torej, vse kaže, da me je preslepila. No mogoče, da bi bila po vsem tem tako poštena in častivredna in resnicoljubna, kakor se je zmerom delala, kajne da ne? In kar naprej mi roji po glavi, ali ni mogla žena, ki je goljufala svojega moža v majnih rečeh, tudi — ah, naj bo, ničesar nočem reči zoper ubogo Joan zdaj, ko je ni več med nami, revica, ampak vse kaže, da le ni mogla biti taka svetnica, kaj pravite? Po mojem mnenju,« je naglo nadaljevala gospa Verreker-le-Flemming, da bi zbrisala svoja namigovanja, »je psihologija nenavadno zanimiva, kajne, gospod Sheringham?«

»Včasih zelo,« je resno pritrdil Roger. »Ampak prej ste omenili sira Williama Anstrueterja. Ali poznate tudi njega?«

»Nekoč sem ga poznala,« je odvrnila vdova brez posebnega zanimanja. »Strašen človek! Zmerom teka za to ali ono žensko. In ko se je naveliča, jo zavrže — meni nič tebi nič. Tako sem vsaj slišala,« je pristavila nekam vneto.

»In kaj se zgodi, če se ne da zavreči?«

»Bog pomagaj, tega pa res ne vem. Za zadnjo ste menda že slišali.«

Gospa je naglo nadaljevala, mogoče za trohico preveč roznata, kot je dovoljevala njena prosojna polt.

»Zdaj je začel s tisto Bryceovko. Saj veste, ženo naftnega ali petroleškega kralja... ali kaj je že njen mož. Začelo se je pred kakimi tremi tedni... To je strašno, taka krivda, kaj? Človek bi mislil, da ga bo smrt uboge Joan malo streznila, ampak ne, niti za trohico. Zdaj...«

Toda njegove misli so bile že druge.

»Kakšna škoda, da niste bili tisti večer z Deresfordoma v gledališču. Joan ne bi bila nikoli predlagala tiste stave, če bi bili vi zraven.« Roger je gledal skrajno nedolžno. »Vsa mislim, da niste bili.«

»Jaz?« je vprašala presenečeno. »Sveta nebesa, ne. Bila sem na novi reviji v Pavillionu. Lady Gavelstoke je imela ložo in me je povabila, naj se jim pridružim.«

»O, seveda. Dobra predstava, kajne? Večni trikotnik se mi je zdel zelo duhovit. Kaj pravite vi?«

»Večni trikotnik?« je omahljivo ponovila za njim.

»Da, v prvi polovici.«

»O, potem ga pa nisem videla. Na žalost sem prišla tja sramotno pozno. Sicer pa se mi zdi,« je nadaljevala s poudarkom, »da kratko malo povsod zamujam.«

(Nadaljevanje na 8. strani)

Izšla je prva knjiga letošnjega programa knjižne zbirke Pomurske založbe ČZP Pomurski tisk

Nace Kranjec - Pajlin:

»KER SEM ČLOVEK...«

Lično opremljena in urejena zbirka pesmi, vezana v celo platno po ceni din 545 je v prodaji v knjigarnah ČZP Pomurski tisk: Dobra knjiga Murska Sobota, Vesna Lendava, Knjigarna Radgona in Ljutomer.

Zbirko pesmi si lahko naročite tudi pri ČZP Pomurski tisk Murska Sobota — Pomurska založba, Kocljeva ul. 7.

Upravni odbor KMETIJSKE ZADRUGE z o. j. CANKOVA

razpisuje na podlagi 9. člena Pravilnika o delovnih razmerjih v KZ Cankova delovno mesto

TRAKTORISTA

Pogoji: kvalificiran delavec z večletno prakso. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj.

Prošnje za sprejem vložite do 1. aprila 1961 na upravo zadruga. O-297

KMETIJSKA ZADRUGA BELTINCI

sprejme dobrega

TRAKTORISTA

Nastop službe takoj. Plača po tarifnem pravilniku. O-312

Petek 24. marca — Simon
Sobota 25. marca — Minka
Nedelja 26. marca — Maksim
Ponedeljek 27. marca — Srden
Torek 28. marca — Janez
Sreda 29. marca — Ciril
Četrtek 30. marca — Branimir

DAROVALCI KRVI NA TRANSFUZIJSKI POSTAJI MURSKA SOBOTA

OD 13. DO 18. MARCA 1961

Marija Bagaroš — štetič, Apolonia Bukvič — sedmič, Jožeta Plahut, Jožeta Farič — drugič, vsi iz Tropovec; Barbara Sabjan, Angela Miholič, Marija Feher, Marija Vasič, Rozalija Horvat, Ana Ferencek, Franc Bukovec, Irena Vorngrinc, Marjeta Bukovec, Rozalija Horvat, Bara Korošec, Katarina Kocet, Rozalija Gjerek, Viljem Ferencek, Viljem Puhar, Peter Korošec, vsi iz Kobilja; Helena Filipar — sedmič, Koloman Podlessek — devetič, oba iz Salamence; Ana Ficko iz Kraine — drugič; Bela Franko iz Markišavca — osmič, Aleksander Vlah iz Puconca — drugič, Zdenka Korošec iz Murske Sobotice — drugič, Slardka Car — drugič, Terezija Serec — drugič, obe iz podjetja »Panonija« Murska Sobota.

V imenu bolnikov se vsem darovalcem krvi najlepše zahvaljuje TRANSFUZIJSKA POSTAJA MURSKA SOBOTA

MALI OGLASI

OSEBNI AVTO Fiat 600, skoraj nov, prevoženih 8.000 km, prodam. Naslov v upravi lista. M-316

ELEKTRIČNI STEDILNIK »Tobi«, zelo ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-318

MOSKVIČE, OPELE, MERCEDESE, TAUNUSE, VOLKSWAGNE in ostala vozila, kakor tudi vse vrste STROJEV družbenega in privatnega sektorja, uspešno plasiramo na našem tržišču. Za informacije in usluge se obrnite na »AVALAKOMERC« Beograd, Mutapova 51, telefoni 42-426 in 45-782. M-325

ZAPRAVLJIVČEK, dobro ohranjen prodam za 15.000 din. Franc Peršak, Jamna 22, p. Videm ob Šavnicah. M-290

SOBO nudim sestanovalcu. Naslov v upravi lista. M-308

LICITACIJA TRAVE

Obveščamo interesente za nakup trave, da bo licitacija — prodaja trave na nasipih potoka Ledava in njenih pritokov dne 27., 28. in 29. marca na nasipu razbremenilnika Ledava-Mura, na Puconskem potoku pa dne 1. aprila 1961.

Vodna skupnost

Murska Sobota

OBVESTILO

Zdravstveni dom Murska Sobota obvešča, da posluje ambulanta otroškega dispanzerja zaradi pomanjkanja zdravnikov omejeno in to le v času od 10.—12. ure dnevno. D-311

OBRTNO PODJETJE »OBRTNIK«

V MURSKI SOBOTI razpisuje delovno mesto AVTOMEHANIČNEGA POMOČNIKA za servisno službo. Nastop službe takoj. D-313

GRADITELJI, MIZARJI, KOLARJI, POZOR!

Večje količino rezanega, popolnoma suhega lesa za ostreže (rušt) ter tračno žago in cirkularko brez motorjev prodam. Cirkularka ima pomično dvizno mizo, vrtno glavo, razkaldno ter glavo za vehanje od 3—35 mm. Vse v odličnem stanju! D-324

Okrajni odbor Zveze gluhih v Murski Soboti

sprejme honorarnega

T A J N I K A

Nastop službe takoj ali najpozneje do 1. aprila 1961. Plača po dogovoru. D-322

PREKLIC

Podpisana Marija Durič, uslužbenka iz Murske Sobotice, preključujem kot neresnično izjavo zoper Jožeta Ružiča, uslužbenca iz bolnišnice, obenem se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. M-303

VABILO

Za proslavo 15-letnice obstoja šole in v počastitev 20-letnice ljudske vstaje bo priredila Glasbena šola v Murski Soboti v soboto 25. marca 1961 ob 20. uri v kino dvorani jubilejni koncert, kjer bodo nastopali poleg 42-članskega orkestra še šolski pevski zbor, skupina pihalcev in harmonikarjev ter razni solisti, sedanji in bivši učenci Glasbene šole.

Vljudno vabljeno!

VSAKO POMLAD TOPLEJE

Marsikdo, ki ima »na grbi« vsaj tri ali štiri desetletja, lahko znova in znova ugotavlja, da se je vreme v zadnjih desetletjih močno spremenilo. Petnajst ali dvajset let nazaj pomnimo tudi pri nas sneg že v začetku decembra, naši najmlajši pa ga vidijo poredko celo ob Novem letu. Kaj je temu vzrok?

Nekateri vremenslovci so to razlagali z nekakšnimi sedemletnimi vremenskimi pe-

riodami, vendar je praksa po kazala, da ta razlaga ne drži. Dejstvo je, da doživljamo

Pravijo, da so pingvini na edinburskih ulicah v Angliji prav disciplinirani, ko grejo — kot kaže slika — med meščani in avtomobili na »promenado«.

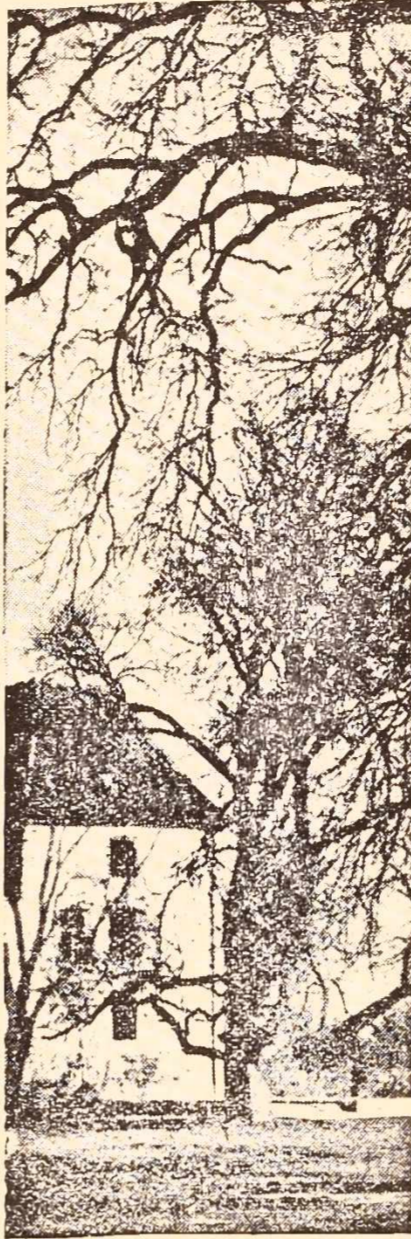
predvsem od leta 1951 nov, zanimiv pojav. Povprečna brzina vetrov narašča iz leta v leto. Svoj višek dosega v mesecih november — marec, to je v času, ko postaja evropska zima vedno bolj mila.

Po mnenju angleškega znanstvenika prof. Norsona je temu vzrok počasnejše vrtenje zemlje, ki pa je tako malenkostno, da ga pri računanju časa sploh ne moremo upoštevati.

Meteorologi so že izračunali, da bo čez deset let obležal sneg le še v višinah nad 800 metrov. Samo v tej višini bo tudi mogoč zimski šport. Če bo šlo tako naprej, bodo v Evropi lahko čez 100 let gojili oranže in limone.

Številni znanstveniki so proučevali, ali se južno, toplo podnebje ne pomika proti severu. Ugotovili so, da to ni res in da je po vsem svetu iz leta v leto topleje.

Teorija o vedno počasnejšem vrtenju zemlje, kar naj bi bil vzrok, da imamo iz leta v leto toplejše vreme, je doslej prodrla v širši krog svetovno znanih znanstvenikov in jo smatrajo kot precej realno.

Soboški park, ki bi moral skoraj ozeleneti, pa čakamo sneg

Krojač zmrzljivec

V Gradcu ob Lahinji je nekoč živel krojač, tanek kot igla in suh ko pretegnjena žrd. Ker ga je vedno zeblo, je celo na Ivanji dan gorelo v njegovi peči. Zato so vaščani zmrzljivemu krojaču vzdeli ime: Krojač Zmrzljivec.

Ko se je postaral in je čutil, da se mu bliža zadnja ura, je poklical k sebi sosede in jim rekel: »Vse življenje me je zeblo. Vsaj na zadnjo uro bi se rad ogrel. Potisnite me v peč!«

In res so ga položili v neke ter potisnili v peč, iz katere so prej izgrebli vso žerjavico. Ko so menili, da je v vroči kme-

čki peči že izdihnil, je radovedna soseda odprla vrata v peč, da bi videla mrliča.

Takrat pa je krojač Zmrzljivec na vsa usta zakričal: »Soseda, zaprite peč! Strahovit prepelj, še prehladil se bom!...«

DROBNE ZANIMIVOSTI PLASTIČNO JEZERSKO DNO

V Uzbekistanu, Sovjetska zveza, so zgradili umetno jezero s površino 600 kvadratnih metrov, njegovo dno pa so obložili s plastično maso. To so naredili zato, da voda, ki jo rabijo za namakanje, ne bi usihala.

osebni vlak, kateremu se omenjeni ni mogel več umakniti s proge. Lokomotiva je zadel v voz, ki je bil pripet k prvemu. Udarec je vrgel v voza Cecilijo Klemenčič, ki je dobila težje telesne poškodbe. Sodišče je obdolženo spoznalo za krivga za kaznivno dejanje zoper splošno varnost in ga obsodilo na šest mesecev zapor, posejno za dobo dveh let. Oškodovanca pa je moral plačati za bolečine deset tisoč dinarjev.

ROJSTVA

Rodile so: Zita Režonja iz Turnišča — dečka, Terezija Volf iz Kraš — deklico, Irena Baranja iz Črnelavec — dečka, Agata Horvat iz Mahovec pri Apačah — deklico, Justina Lanjšček iz Fokovec — deklico, Marija Verš iz Zena — deklico, Marija Gornec iz Nedelice — deklico, Marija Herbj iz Lendavskih Goric — deklico, Martina Kostanjevec iz Lendave — deklico, Alojzija Pirc iz Lokavec — deklico.

POROKE

Poročili so se: Janez Baranja, delavec iz Črnelavec in Ernestina Cener, delavka iz Lemerja.

DROBNE ZANIMIVOSTI

IDENTIFIKACIJA NOVOOROJENCKOV

Marsikatera družinska tragedija je že nastala, ker so materi v porodnišnici zamenjali otroka. Kljub vsedni sodobnim načinom identifikacije se to še vedno dogaja. V zagrebški porodnišnici pa so prišli na zanimivo zamisel: vsakemu novorojenčku takoj po rojstvu od-tisnejo stopalo.

ZDRAVLJENJE S ČISTIM ZRAKOM

Bolnike, ki imajo bronhitis, astmo ali kako drugo bolezen dihalnih organov, bodo poskusno zdravili v manchesterški bolnišnici s popolnoma čistim zrakom, ki ga bo preskrbovala posebna naprava.

ZANIMIVOSTI NA RAZSTAVI IZUMOV

Na bruseljski svetovni razstavi izumov razstavljajo med drugim »večno vžigalico«, ki jo je izumil neki Avstrijec, nagrobni kamen iz plastične mase, budilko, ki speečga ne samo zbudi, ampak ga tudi stisne, čevlje, s katerimi je moč hoditi po vodi, trnek, ki pozvoní, brž ko riba zgrabi za vabo, lonec, ki skuha jajce brez vode, zaboj v katerem lahko varno prenašate bombe in eksploziv, in tablete, ki v 30 minutah ozdravijo vsakega pijanca.

Na razstavi sodeluje 850 izumiteljev iz 89 držav.

»PODIVJANI« SOD

V bližini Sibenika je pred nedavnim padel nekemu kmetu z voza sod poln vina in se pričel kotaliti po cesti. Pri tem je ubil dve ovci in kožo, in le malo je manjkalo, da ni pregazil tudi nekega kmeta. Sod se je končno ustavil, ne da bi iztekla kapljica vina.

LEDENA SMRT

Pred nedavnim so retirali bivšega komandanta nacističnega taborišča Karla Schmilevskega, ki se je posluževal posebnega načina za množično ubijanje internirancev. Ljudi so do gola stekli, jih privezali h kolom in ob velikem mrazu polivali z vodo. Zrve so kmalu postale ledeni kipi. Na tak način je omenjen likvidiral okrog 10 tisoč ljudi.

VROČINA IN ŽEJA V BRAZILJI

V milijonskem mestu Brazilije, Rio de Janeiro vlada že nekaj tednov izredna vročina. Prebivalci mesta le težka dobijo brezalkoholne pijače, primanjkuje pa tudi vode.

NEVAJADNA VOJNA

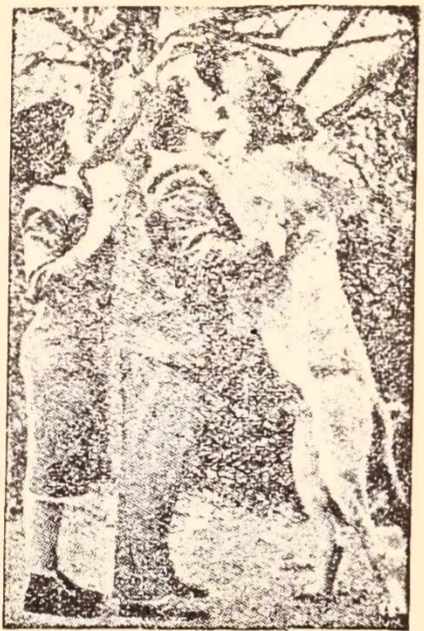
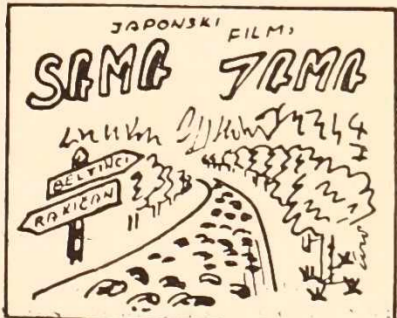
V Italiji so napovedali pravo vojno mravljam — termitom, ki ogrožajo vse, kar je človek zgradil v stoletjih. Kljub temu, da uporabljajo proti termitom učinkovita kemična sredstva, to ne zadošča. Iz neke vasi v bližini Benetk so nadleže mravlje pregnale celo prebivalce.

PIGMEJCI V KONGU

V pragozdovih osrednjega Konga živijo pigmejci plemena Aku, katerih povprečna višina znaša 130 cm. Rivališča si uredijo iz suhega listja, ukvarjajo pa se z lovom in ribolovom. Za orožje imajo puščice in lok. Računajo, da de teh pigmejev še okrog 100 tisoč. Nalvečja starost, ki jo dosežejo je 40 let.

»KAR JE PREVEČ, JE PREVEČ«

Tako je dejal sodnik v Minsku, ko je obsodil predsednika nekega kolhoza na tri leta zavora, ker je potvarjal statistične podatke. V letnem poslovnem poročilu je predsednik kolhoza navedel, da je prodal kolhoz v lanskem letu 3 milijone jajc, čeprav imajo v kolhozu samo 3 (beri: devet) kokoši.

Posebna vrsta danskih psov se odlikuje po izredni velikosti

PRI VZVRATNI VOZNI POKŠODOVAL AVTOMOBIL

Voznik tovornega avtomobila Franc Sander je pripeljal po Titovi cesti v Murski Soboti in ustavil avtomobil na križišču Titove in Stefana Kovača ulice. Za njim je privozil osebni avtomobil znamke Fiat 600 s vožnjem Alanom Pejnovičem in se ustavil približno tri metre za tovornjakom. Pri vzvratni vožnji je sofer tovornega avtomobila, ne da bi se prepričal, če je cesta prosta, zadel v osebni avtomobil in ga poškodoval.

NEPREVIDNO PREKANJE CESTE

Na Partizanski cesti v Gornji Radgoni je prišlo pred kratkim do prometne nesreče. Avrijlija Makovec je prečkala cesto, ne da bi se prej prepričala, če je cesta prosta. Med tem je pripeljal osebni avtomobil, ki ga je upravljal Rudolf Stele iz Gornje Radgone. Kljub temu, da je sofer Makovec opazil in ji dajal znak z lučjo in sireno, je bilo prepozno, ker vozila ni mogel takoj zaustaviti. Pri padcu je ponesrečenka dobila lažje telesne poškodbe. Škoda na vozilu pa znaša okrog dva tisoč dinarjev.

KAZNOVAN ZA DVOJE KAZNIVIH DEJANJ

Ladislav Zoldoš, traktorist pri Kmetijskem gospodarstvu v Lendavi je sedeč za krmilom kombajna iz malomarnosti vključil električni zaganjač, da je stroj začel obratovati in pri tem ogrozil življenje Alojza Lebarja in Franca Taljana, ki sta bila v kombajnu. Franc Taljan je dobil pri tem težje telesne poškodbe. Sodišče je obravnavalo zoper istega obtoženca tudi kaznivo dejanje zaradi povzročitve prometne nesreče. Ladislav Zoldoš je v vinjenem stanju vozil traktor s priklopcem v vasi Mala Polana v smeri proti Lendavi na skrajni levi strani cestišča. Da bi se na ovinku izognil nasproti prihajajočim kolesarjem, je zavil v desno stran cestišča, tako da se je traktor prevrnil. Nastala škoda je bila ocenjena na 80 tisoč dinarjev. Okrožno sodišče ga je obsodilo na eno leto kazni za oboje kaznivih dejanj na tri mesece zavora.

PROMETNA NESREČA V LOGAROVCIH

Minuli ponedeljek zvečer sta v Logarovcih trčila motorist Franc Jaušovec in kolesarka Marija Babič. Kolesarka se je peljala brez luči po levi strani ceste, nekoliko pred srečanjem pa je zavila na desno, pri čemer je prišlo do trčenja. Škoda na vozilih ni velika, kolesarko pa so morali prepe-ljati v bolnišnico.

OBRAČUN Z NOŽEM V LJUTOMERU

Ko so minuli četrtek na Ormoški cesti v Ljutomeru dohajevali stanovanjski blok, je prišlo v vinjenosti do prepira in obračuna med Avgustom Vrbaničem iz Vogričevca in sodelavcem Janezom Horvatom s Stare ceste. Medtem je Vrbanič z žepnim nožem zabo-

del Horvata tem u med drugim poškodoval tudi hrbenico. Horvata so takoj prepeljali v bolnišnico v Mursko Soboto, od tam v Maribor in iz Maribora v Ljubljano. Kot smo izvedeli, se mu je stanje že nekoliko zboljšalo.

OBSOJEN NA ŠEST MESECEV ZAPORA

Pred kratkim se je zagovarjal pri Okrožnem sodišču v Murski Soboti Tomaž Horvat, gospodarski pomočnik pri Frančiški Vidmar v Bučevcih.

Obdolženec Tomaž Horvat je nekega dne v jutranjih urah peljal voz s konjsko vprego čez nezavarovani železniški prehod v Bučevcih, ne da bi se prepričal, če morda ne prihaja vlak. Prav v tistem trenutku pa je privozil

(Nadaljevanje s 7. strani)

Nato se je pogovor pod Rogerjevimi vodstvom sukul samo še okrog gledališč. A preden jo je zapustil, se je prepričal, da ima vdova fotografije obeh Beresfordov in sira Williama Anstrutherja, in dobil je celo dovoljenje, da si jih sme kdaj spopoditi. Kakor hitro ji je izginil izpred oči, je najel taksi in povedal soferju naslov gospe Verreker-le-Flemming. Sodi je, da je boljše, če izkoristi njeno dovoljenje zdaj, ko je ni bilo doma, da mu ne bo treba še enkrat plačati davek s poslušanjem.

Hišni se ni zdelo, da bi bilo v njegovem odposlanstvu kaj čudnega, in tako ga je precej spustila v salon. Cel kot je bil posvečen srebrno uokvirjenim fotografijam vdovinih prijateljev. Roger si jih je ogledoval z zanimanjem in nazadnje odnesel s seboj ne samo dve, ampak šest fotografij: sira Williama, gospe Beresfordovo, gospoda Beresforda, dva neznana moška, ki sta po vsem videzu sodila v obdobje sira Williama, in, končno, podobo gospe Verreker-le-Flemming same. Roger je rad zamešal sled za seboj.

Kolikor mu je tisti dan še ostalo časa, ga je zelo marljivo izbral. Njegova pota bi se bila zdelo gospe Verreker-le-Flemming nedvomno ne samo slepa, ampak tudi brezpomembna. Obiskal je, na primer, javno knjižnico, pobrskal po nekem priručniku, nato pa sedel v taksi in se zapeljal do urada Angleško-Vzhodne parfumerijske družbe, kjer je vprašal po nekem Josephu Lei Hardwicku in se je zdelo, da je zelo nevoljen, ko so mu povedali, da trdka ne pozna nobenega človeka s tem imenom in da gotovo ni zaposlen v nobeni od njegovih podružnic. Preden se je vdal v usodo, jim je zastavil veliko vprašanj o družbi in njenih podružnicah.

Nato se je zapeljal k Weallu & Wilsonu, ki štiti trgovske koristi posameznikov in svetuje članom glede investicij. Tukaj se je vpisal kot član in pojasnil, da ima veliko vsoto denarja, ki bi ga želel investirati, ter izpolnil eno od vprašalnih pol, na katerih piše: Strogo zaupno.

Naslednja točka je bil Rainbow Club na Piccadillyju. Ne da bi zardel, se je predstavil vratarju, češ da je v zvezi s Scotland Yardom, ter mu postavil vrsto vprašanj, bolj ali manj vsakdanjih, ki so se nanašala na tragedijo.

»Kolikor razumem,« je rekel na koncu, kaj štiti trgovske koristi posameznikov in svetuje članom glede investicij. Tukaj se je vpisal kot član in pojasnil, da ima veliko vsoto denarja, ki bi ga želel investirati, ter izpolnil eno od vprašalnih pol, na katerih piše: Strogo zaupno.

Naslednja točka je bil Rainbow Club na Piccadillyju. Ne da bi zardel, se je predstavil vratarju, češ da je v zvezi s Scotland Yardom, ter mu postavil vrsto vprašanj, bolj ali manj vsakdanjih, ki so se nanašala na tragedijo.

»Kolikor razumem,« je rekel na koncu, kaj štiti trgovske koristi posameznikov in svetuje članom glede investicij. Tukaj se je vpisal kot član in pojasnil, da ima veliko vsoto denarja, ki bi ga želel investirati, ter izpolnil eno od vprašalnih pol, na katerih piše: Strogo zaupno.

Naslednje jutro je proti svoji navadi prav zgodaj obiskal Moresbyja v Scotland Yardu.

»Moresby,« je začel kar brez uvoda, »želim, da bi nekaj storili zame. Mi lahko poščete soferja taksija, ki je opravil vožnjo s Piccadillyja Circusu ali njegove okolice nekako deset minut čez deveto na večer pred zločinom Beresford, in sicer do Temze, in drugega, ki je peljal nazaj po tej poti? Lahko da bi bil uporabljen en taksi za obe smeri, vendar o tem nisem prepričan. Vsekakor poskušajte to izslediti dame, prosim.«

»Kaj pa imate zdaj v mislih, gospod Sheringham?« je nezaupljivo vprašal Moresby.

»Rad bi razveljavil zanimiv alibi,« je mirno odvrnil Roger. »Mimogrede povedano, zdaj vem, kdo je poslal tiste čokoladne bombone siru Williamu. Preostalo mi je samo, da vam zberem vse dokaze. Telefonirajte mi, ko dobite tistega soferja.«

Odšel je z dolgimi koraki in pustil za seboj osulepa Moresbyja. Po tem, kar je počel nato, bi mogli sklepati, da hoče kupiti rabljen pisalni stroj. Bil je izbirčen in je hotel ravno znamko Hamilton št. 4. Ko so mu prodajalci poskusili svetovati, naj pogleda kakega drugega, se ni dal ugnati. Rekel je, da mu je neki prijatelj, ki je kupil tak stroj, nekako pred tremi tedni, to znamko tako pohvalil, da ne mara nobenega drugega. Mogoče je bilo to v tej trgovini? Da zadnjih nekaj mesecev niso prodali nobenega Hamiltona št. 4? Čudno.

V neki trgovini pa so vendarle prodali zadnji mesec stroj znamke Hamilton št. 4, in to je bilo še bolj čudno.

Ob pol petih se je Roger vrnil v svojo sobo, da bi počakal na Moresbyjevo telefonsko sporočilo. Ob pol šestih se je oglašil Moresby.

»V uradu se gnete štirinajst soferjev taksiev,« se je zaslišal njegov napadalni glas. »Kaj bi radi, da bi storil z nimi?«

»Zadržite jih, dokler ne pridem, glavni inšpektor,« je dostojanstveno odvrnil Roger.

(Nadaljevanje prihodajči)

Vohun na letališču

